

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 16 maart 2020 met nummer RvVb-UDN-1920-0660
in de zaak met rolnummer 1920-RvVb-0468-UDN

Verzoekende partij	de heer ██████ , wonende te 2650 Edegem, ██████
Verwerende partij	de provincie ANTWERPEN vertegenwoordigd door de deputatie van de provincieraad
Tussenkomende partijen	1. het college van burgemeester en schepenen van de gemeente EDEGEM 2. de gemeente EDEGEM , vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen vertegenwoordigd door advocaten Peter ENGELS en Stijn BRUSSELMANS, met woonplaatskeuze op het kantoor te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 64 bus 201

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert door neerlegging ter griffie op 4 maart 2020 de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 13 februari 2020.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de verzoekende partij tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Edegem van 1 juli 2019 niet ingewilligd.

De verwerende partij heeft aan de gemeente Edegem een omgevingsvergunning onder voorwaarden verleend voor de aanleg van een parking op het domein Hof Ter Linden en de reorganisatie van de omgeving nabij de Patronaatstraat op percelen gelegen te 2650 Edegem, Patronaatstraat, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, nummers 107M, 108B, 108P, 107R, 179B, 315B en 315A.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De tussenkomende partijen verzoeken met een aangetekende brief van 10 maart 2020 om in de procedure tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid tussen te komen.

De verwerende partij dient een nota met opmerkingen over de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid en het administratief dossier in. De tussenkomende partijen dienen

een nota met opmerkingen over de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid op de openbare zitting van 10 maart 2020. De verzoekende partij, mevrouw Ellen VAN MEENSEL, die voor de verwerende partij verschijnt, en advocaat Stijn BRUSSELMANS, die voor de tussenkomende partijen verschijnt, zijn gehoord.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

1.

Op 24 april 2017 beslist de gemeenteraad van de gemeente Edegem tot de definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Fort 5 – Hof Ter Linden' (vervolgens: het RUP).

Binnen het plangebied van het RUP liggen Fort 5 (met alle gebouwen, grachten en omwallingen), de Zomerlindendreef in het Hof ter Linden, de Beukenweerhaag in het Hof Ter Linden, en het kasteel Hof Ter Linden (met bijgebouwen, afsluitmuren met afsluithekken en afsluitbalustraden met sfinxen) als beschermde monumenten. Daarnaast is het kasteel Hof Ter Linden met onmiddellijke omgeving (met toegangs-dreef) bij koninklijk besluit van 6 november 1981 (vervolgens: het Beschermingsbesluit) als stads- en dorpsgezicht beschermd.

De toelichtingsnota vermeldt als aanleiding voor de opmaak van het RUP:

“ ...

In 2012 werden de gemeente Edegem, ANB en Kempens landschap vzw eigenaars van Hof ter Linden. Dit biedt de mogelijkheid om Hof ter Linden te verbinden met Fort 5 tot één publiek park van ca. 90 ha. Voor deze centrale groene ruimte werd een eerste visie opgesteld in een masterplan. Het uitgangspunt van dit masterplan is Fort 5 - Hof ter Linden uit te bouwen tot een natuur- en beleevingsgebied met een laagdynamisch karakter, waar zachte recreatie centraal staat in de zuidrand van Antwerpen.

...”

Het RUP onderscheidt een zone voor landschapspark met daarin diverse deelgebieden, een zone voor gemeenschapsvoorzieningen, een zone voor wonen/gemeenschapsvoorzieningen, een gemengde zone voor recreatie- en gemeenschapsvoorzieningen, en een zone voor pleinfunctie. De gemengde zone voor recreatie en gemeenschapsvoorzieningen (artikel 5), in de zuidoostelijke hoek van het plangebied, wordt voor gemeenschapsvoorzieningen en voor recreatieve infrastructuur met inbegrip van aanhorigheden, groenruimtes, parkings, toegangen, openbare wegenis, fietsenstallingen en pleinen bestemd. De inrichtingsvoorschriften van die zone houden onder meer de aanleg in van een centrale parkeerterrein “in een zone van twintig meter ten aanzien van de monumentale dreef tussen het hof ter Linden en de zone voor pleinruimte”.

2.

De verzoekende partij woont aan de [REDACTED] te Edegem. Haar woning wordt door de plangebieden van de zone voor landschapspark omgeven.

Met Rita VAN CAMP dient de verzoekende partij bij de Raad van State een beroep tot vernietiging in van het besluit van de gemeenteraad van de gemeente Edegem van 24 april 2017 tot definitieve vaststelling van het RUP. Met het arrest van 17 december 2019 met nummer 246.405 wordt het beroep als ongegrond verworpen.

3.

In de loop van het geding bij de Raad van State beslist de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar op 13 maart 2018 tot de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning aan de gemeente Edegem voor de aanleg van een parking en de reorganisatie van de omgeving op percelen aan de Patronaatstraat 28. De vergunning houdt onder meer de aanleg in van een parking van 77 parkeerplaatsen in de gemengde zone voor recreatie en gemeenschapsvoorzieningen, en de zone voor pleinfunctie van het RUP, aan de oostelijke zijde van de als monument beschermde dreef in het Hof Ter Linden. De percelen liggen binnen de perimeter van het Beschermingsbesluit.

Op vordering van de verzoekende partij wordt de tenuitvoerlegging van de vergunningsbeslissing van 13 maart 2018 met het arrest van 5 april 2018 met nummer RvVb/UDN/1718/0734 bij uiterst dringende noodzakelijkheid geschorst. Met het arrest van 7 mei 2019 met nummer RvVb-A-1819-0960 wordt de beslissing vernietigd.

4.

Op 18 maart 2019 wordt namens de tweede tussenkomende partij opnieuw een aanvraag ingediend die strekt tot de afgifte van een vergunning voor de aanleg van een parking en de reorganisatie van de omgeving nabij de Patronaatstraat, op de percelen, kadastraal gekend afdeling 1, sectie A, nummers 107M, 108B, 108P, 107R, 179B, 315B en 315A.

De aanvraag beoogt onder meer de aanleg van een parking van 77 parkeerplaatsen met een keerlus, fietsenstallingen, een wandelpad en de sloop van een gedeelte van de oude parkmuur. De aanleg van de parking gaat gepaard met een verharding van 2.300 m² en de kap van 24 hoogstammige bomen. De aangevraagde handelingen situeren zich in de zone voor landschapspark, in de deelzone voor landschapspark met mogelijkheid tot agrarisch gebruik, in de gemengde zone voor recreatie en gemeenschapsvoorzieningen, en in de zone voor pleinfunctie van het RUP.

Het openbaar onderzoek loopt van 26 maart tot en met 24 april 2019. De verzoekende partij dient een bezwaarschrift in.

Het agentschap Onroerend Erfgoed (vervolgens: het agentschap) brengt op 17 april 2019 een voorwaardelijk gunstig advies uit, dat als volgt luidt:

“ ...

Ons advies is gunstig als de handelingen voldoen aan volgende voorwaarden:

-de aanleg van een parking is wenselijk voor de valoristie van het kasteeldomein. De inplanting achter de kasteelmuur is het minst storend naar het beschermde dorpsgezicht/monument.

Aan de voorzijde waar er geen muur aanwezig is, is het wel van belang om voldoende groen te voorzien om het zicht in de dreef niet te zeer te belasten.

-het voorlopige porfierpad langs de kasteelmuur dient tot tegen de muur te worden aangelegd (op de plannen lijkt er enige afstand tussen beide gelaten te zijn) de breedte moet ook beperkt te worden om schade aan de bomen te vermijden (1m tot maximaal 1,2m). Bij de aanleg is het ook van uitermate groot belang dat hier tussen de muur en de dreef, geen zware machines worden toegelaten en dat daar ook permanent toezicht op wordt gehouden.

-dit pad maakt voorbij de muur een hoek om aan te sluiten op de mogelijks toekomstige poort. Hierdoor dienen echter de restanten van de meidoornhaag te verdwijnen en wordt bovendien de historische gietijzeren afsluiting doorsneden die in de beplanting staat. Het pad wordt daarom beter rechtdoor aangelegd naast de bestaande haag. Dit voorkomt eveneens dat het naastliggende bos wordt betreden.

-naast de parking worden enkele bomen aangeplant (fraxinus). Aangezien de oude plannen echter tonen dat zich hier de oude moestuin/boomgaard bevond, is het beter om hiernaar te verwijzen door het aanplanten van fruitbomen (desgevallend sierfruit).

Als ze aan deze voorwaarden voldoen, doet geen van de gevraagde handelingen afbreuk aan de bescherming.

...

Nadat de gemeenteraad op 24 juni 2019 een gunstig besluit over de zaak van de wegen genomen heeft, beslist de eerste tussenkomende partij op 1 juli 2019 om een omgevingsvergunning onder voorwaarden te verlenen.

Tegen die beslissing tekent de verzoekende partij op 14 augustus 2019 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (vervolgens: VCOE) brengt op 10 oktober 2019 een ongunstig advies uit. De beoordeling luidt:

“ ...

De commissie waardeert de aanzet tot publieke ontsluiting en valorisatie van Hof ter Linden en de integratie van het domein met het aanliggende park van Fort 5. Het is positief dat de ontwikkeling van dit gebied vertrekt vanuit een toekomstgericht masterplan dat tot stand kwam na lokaal overleg. Tegelijk benadrukt de commissie dat noodzakelijke ingrepen voor een verbeterde toegankelijkheid van de site maximaal afgestemd dienen te worden op het behoud van de aanwezige erfgoedwaarden. Allereerst stelt de commissie vast dat de aanvraag voor een groot deel binnen de afbakening van het dorpsgezicht Hof ter Linden valt. Deze beschermde omgeving kenmerkt zich door een afwisseling van bospartijen, grasland en vijvers met naast een historische ook een esthetische waarde. De beoordeling van de aanleg van de parking dient daarenboven rekening te houden met de beeldbepalende functie van de als monument beschermde zomerlindendreef. Voorliggend advies beoordeelt de aanvraag op basis van deze erfgoedaspecten en spreekt zich dus niet uit over de bepalingen van het toepasselijke RUP. De commissie wenst wel te verduidelijken dat, mits machtiging (i.e. advies) van het agentschap Onroerend Erfgoed, de toekenning van stedenbouwkundige vergunningen als dusdanig niet strijdig is met het beschermingsbesluit van het dorpsgezicht, in tegenstelling tot wat de beroeper beweert. In dat verband bepaalt het Onroerenderfgoeddecreet dat beschermingsvoorschriften geen beperkingen kunnen opleggen 'die werken absoluut verbieden of onmogelijk maken' (...).

Tussen de zomerlindendreef en de Patronaatstraat bevat het dorpsgezicht enkele later toegevoegde constructies. Waar de historische ommuring en het groene karakter nog herinneren aan de vroegere locatie van de hoftuin van het kasteel, bezitten de gefragmenteerde percelen elk een eigen functionaliteit. De commissie kan zich aldus vinden in een beperkte reorganisatie met het oog op een verbeterde ontsluiting naar zowel het dorp als het naastgelegen parkgebied toe. Het voorziene wandelpad in porfiersteenslag tussen de bomenrij van de dreef en de muur doet geen afbreuk aan het dorpsgezicht en het uitzicht van de zomerlindendreef. Ook de aanleg van een verbindingspad met de Patronaatstraat acht de commissie aanvaardbaar.

De commissie treedt de beroeper evenwel bij in de vaststelling dat het ontwerp en de inplanting van de parking parallel aan de zomerlindendreef niet uitgaat van een zorgvuldige analyse van de landschappelijke kwaliteiten en erfgoedwaarden in de omgeving. Zowel de gekozen locatie als het materiaalgebruik zijn louter afgestemd op het vrijwaren van de huidige activiteiten op de percelen met een minimale belasting voor de woonwijk aan de Patronaatstraat. Er is daarentegen geen afweging van de inpasbaarheid binnen de historische configuratie van het ruimere parkgebied. Zo wordt het overgrote deel van de bomen geveld in functie van een zeer ruim bemeten en integraal verharde parking. De minimale aanplanting die het ontwerp ter vervanging voorziet, beperkt zich slechts tot de smalle 'wandelstrook'. De gedeeltelijke afbraak van de zijmuur tussen het scoutslokaal en de school zal volgens de commissie een bijkomende visuele link creëren die zowel de historische beslotenheid van de voormalige moestuin als de historische samenhang tussen de dreef en het kasteeldomein aantast. Dit doet afbreuk aan de bescherming van het dorpsgezicht.

De commissie is tevens van oordeel dat de aanvraag te weinig rekening houdt met de ruimtelijk-structurende functie van de beschermde zomerlindendreef. Deze monumentale dreef vertegenwoordigt immers een belangrijke visuele, maar ook historische verbinding tussen de dorpskern en het kasteel die ten westen wordt geaccentueerd door de open landbouwgronden. Aan de oostzijde van de ingang van de dreef - achter de bestaande parking in de Drie Eikenstraat - wordt dit lineaire zicht op Hof ter Linden versterkt door een groene buffer van hoogstammige bomen. Door het rooien van deze bomen en de aanleg van een brede en langgerekte parking zal de aandacht van de dreef weggeleid worden naar deze open en verharde zone, de pleinvormige keerlus en de achterliggende tennisvelden. Op die manier ontstaat een alternatieve en ongewenste zichtas van het dorpsplein naar het kasteeldomein. In een latere fase zullen de parkeerstroken doorgetrokken worden over de tennisvelden. Tenslotte stelt de commissie vast dat de materialisatie in overwegend roodbruin beton en mijnsplit vooral aansluiting zoekt bij de verharde tennisvelden en de bakstenen muur waardoor de betreffende percelen verder los komen te staan van het parkgebied. De commissie erkent het belang van de ruimtelijke ontsluiting van Hof ter Linden, maar vraagt een inplanting van parkeerplaatsen die het groene karakter van de site en de dreef als karakteristieke (en enige historische) zichtas tussen dorpskern en kasteel vrijwaren.

...

In haar verslag van 7 november 2019 adviseert de provinciale omgevingsambtenaar om het beroep in te willigen en een omgevingsvergunning te weigeren. Het advies overweegt onder meer:

“ ...

De aanvraag is niet in overeenstemming met de direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening/de doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening.

Art. 6.4.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet stelt: het is verboden beschermde goederen te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of andere handelingen te stellen die de erfgoedwaarde ervan aantasten.

Art. 4.3.3 VCRO stelt: indien uit de verplicht in te winnen adviezen blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening, of indien dergelijke strijdigheid manifest reeds uit het aanvraagdossier blijkt, wordt de vergunning geweigerd of worden in de aan de vergunning verbonden

voorwaarden waarborgen opgenomen met betrekking tot de naleving van de sectorale regelgeving.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder « direct werkende normen » verstaan: supranationale, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die op zichzelf volstaan om toepasbaar te zijn, zonder dat verdere reglementering met het oog op precisering of vervollediging noodzakelijk is.

Het advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed in eerste aanleg is voorwaardelijk gunstig. De parking dient echter wel voldoende te worden afgeschermd om het zicht in de dreef niet te zeer te belasten. Daarnaast worden er voorwaarden opgelegd m.b.t. het behoud van de parkmuur, de aanleg van het wandelpad naar de achterliggende fietsenstalling t.h.v. de hoeve en het aanplanten van fruitbomen in kader van de oude moestuin/boomgaard.

Het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed dat naar aanleiding van het beroep werd opgevraagd, is echter ongunstig. De commissie treedt AOE bij m.b.t. het gegeven dat het voorzien van een parking bij het Hof Ter Linden voorziet in een valorisatie van het park maar dat dit wel dient te gebeuren met behoud en respect voor de aanwezige erfgoedwaarden. De aanleg van de parking dient rekening te houden met de beeldbepalende functie van de dreef, welke een als monument beschermd is.

Het advies van de VCOE wordt bijgetreden. Door de voorziene werken worden de erfgoedwaarden van enerzijds de monumentale zomerlindendreef (behorende bij Hof Ter Linden) en anderzijds het beschermde dorpsgezicht op onaanvaardbare wijze aangetast. In principe is er geen bezwaar tegen het aanleggen van een parking, omdat een parking van belang is voor de werking van de brasserie in Hof Ter Linden, voor de bezoekers van het park, e.d., maar door de zone rechts van de dreef meer dan 2.000m² verharding te voorzien waarvoor 25 bomen dienen te worden gerooid en een gedeelte van de oude parkmuur wordt afgebroken, ontstaat er een tweede zichtas parallel aan de zomerlindendreef die het uitzicht van de dreef verstoort. De aandacht wordt immers gevestigd op deze parking en de geparkeerde wagens. Bovendien wordt er aan het begin van de parking onnodig veel verharding voorzien die nergens voor dient, en aanleiding kan geven voor 'wild' parkeren.

In het voorliggende ontwerp werd er geen aandacht besteed aan de inpasbaarheid van de parking binnen de historische context van het domein. De inplanting van de parking ten oosten van de parkmuur verhinder[t] enkel het zicht op de geparkeerde auto's vanaf de dreef zelf, maar vanaf de bestaande parking en de straatzijde is er een open zicht op de auto's. Het CBS en het AOE leggen voorwaarden op m.b.t. de aanplant van voldoende groen om de dreef niet te veel te belasten. Deze voorwaarden zijn echter niet voldoende precies om effectief het zicht in de dreef niet te zeer aan te tasten. De aanvraag voorziet enkel in een heraanplant van 4 bomen (t.o.v. de 25 te rooien bomen) halverwege de parking, net voor de keerlus (ca. 75m vanaf de bestaande parking). Beter zou er worden geopteerd voor een parking waarbij het behoud van de oude parkmuur zoveel mogelijk voorop staat en de bestaande parkbomen worden geïntegreerd in het ontwerp of er een heraanplant wordt voorzien waardoor het bestaande zicht op de dreef zoveel mogelijk wordt behouden of versterkt.

Ook m.b.t. het voorziene materiaalgebruik wordt het advies van de VCOE bijgetreden. Er wordt geopteerd voor cementverharding en grasbetontegels, gevuld met rood mijnsplit. Dit materiaalgebruik sluit niet aan bij de verharding van de reeds bestaande parking vooraan

*de dreef, waardoor er nog meer ongewenste nadruk wordt gelegd op de nieuwe parking. Bijkomend sluit de kleurkeuze meer aan bij de achterliggende tennisvelden en de parkmuur dan bij het parkdomein, waardoor er geen samenhang meer is.
..."*

Na het advies van de provinciale omgevingsambtenaar worden de plannen aangepast. De gewijzigde plannen houden onder meer in dat het aantal parkeerplaatsen tot 68 teruggebracht wordt, dat enkel een beperkt gedeelte van de parkmuur ter hoogte van de centrale toegangsweg opengebrouwen wordt, dat elke gerooide boom met een nieuwe aanplant gecompenseerd wordt, en dat extra groen aan de aansluiting op de bestaande parking en het begin van de zomerlindendreef aangelegd wordt.

De aangepaste plannen worden aan een openbaar onderzoek onderworpen. De verzoekende partij dient een bezwaarschrift in.

De gewijzigde plannen worden aan de VCOE voorgelegd. Op 20 december 2019 brengt de VCOE een ongunstig advies uit:

“..."

Voorliggende aanpassingen in het ontwerp beogen een verhoogde inpasbaarheid van de betreffende parking binnen de beschermde omgeving. Uit de bijgevoegde nota blijkt dat het vrijwaren van het open zicht één van de criteria vormde waaraan de voorgestelde inplanting naast de zomerlindendreef werd afgetoetst. Deze locatiekeuze – die ongewijzigd blijft in het aangepaste plan – werd nadien bevestigd in het RUP 'Fort 5-Hof ter Linden'. In haar beoordeling beperkt de commissie zich tot een afweging op basis van de erfgoedwaarden van het dorpsgezicht 'Hof ter Linden' en de als monument beschermde zomerlindendreef.

In navolging van haar eerder advies, wijst de commissie erop dat de betrokken percelen met historische ommuring zich veeleer kenmerken door een historische beslotenheid, waarbij hun groene karakter visueel aansluit op de bomenrijen van de zomerlindendreef. Om de integratie in het ruimere parkgebied te versterken gaat het aangepaste ontwerp uit van meer compenserend groen. Voor elke geveld boom wordt een vervangend exemplaar voorzien (Acer Plotanoides). De commissie merkt evenwel op dat het merendeel van deze jonge bomen meer oostwaarts wordt aangeplant op wat rest van de speelweide. Het alternatieve groenvolume dat zo enkel op lange termijn zal ontstaan weegt niet op tegen het waardevolle uitzicht en de omvang van de te vellen, volwassen parkbomen. Tussen de bomenrijen van de dreef en de compenserende aanplanting creëert de parking een aanzienlijke open en integraal (semi-permeabel) verharde ruimte over de gehele lengte van de muur. Het is de commissie tevens onduidelijk of de nieuwe aanplantingen op de grens van de speelweide en ter hoogte van de keerlus compatibel zijn met de tussenliggende infiltratiegrachten (wadi's).

Verder stelt de commissie vast dat het aangepaste ontwerp afziet van de sloop van het stuk dwarsmuur tussen scoutsterrein en speelweide ter hoogte van de parkingaanleg. Er wordt in deze muur enkel een opening gemaakt over de breedte van de centrale toegangsweg, alsook een deuropening als veilige verbinding voor voetverkeer tussen beide percelen. Ook het kleine zijmuurtje aan het begin van de muur langs de dreef (de zogenaamde 'korte knik') wordt in het gewijzigde plan geïntegreerd. Hierdoor blijven deze materiële getuigen van de voormalige moestuin grotendeels bewaard.

Om de impact op de beeldbepalende zomerlindendreef te beperken voorziet het gewijzigde ontwerp tevens extra groen aan de aansluiting op de bestaande centroparking en aan

het begin van de dreef waar een muur ontbreekt. De commissie erkent dat de parking aldus minder zichtbaar zal zijn vanuit de dreef zelf, maar blijft bij haar eerdere vaststelling dat de brede, langgerekte parking een alternatieve en storende zichtas zal vormen vanop de bestaande centumparking en het dorpsplein. Vanuit erfgoeddoogpunt is de inplanting van een langgerekte parking parallel aan de dreef niet wenselijk. De besloten percelen ten oosten van de muur waarborgen immers het uitzicht van de zomerlindendreef als enige visuele en historische verbinding met het kasteeldomein. Zowel in de initiële plannen als in het gewijzigde ontwerp wordt deze zone echter geheel doorsneden met verharding. De centrale toegangsweg van de geplande parking is met een breedte van 4,8 m en een contrasterende afwerking in roodbruin beton dominant ten opzichte van de smalle kasseiweg van de dreef (3,3 m) en zal de blik dan ook wegleiden naar de achterliggende parkeerstroken, met in het verlengde daarvan de grote keerlus en – bij een eventuele toekomstige uitbreiding van de parking – de achterliggende tennisvelden. Het extra groen en de te behouden stukken dwarsmuur volstaan volgens de commissie niet als visuele buffer. De commissie meent bijgevolg dat ook het aangepaste ontwerp, zowel wat betreft locatie als materiaalgebruik, niet uitgaat van een zorgvuldige analyse van de landschappelijke kwaliteiten en erfgoedwaarden van de beschermde omgeving en te weinig rekening houdt met de ruimtelijk-structurende functie van de beschermde zomerlindendreef.

...

De gemeenteraad neemt op grond van de gewijzigde plannen op 27 januari 2020 een gunstig besluit over de zaak van de wegen. Het besluit legt als voorwaarde op dat de breedte van de parking maximaal twintig meter bedraagt, in overeenstemming met de inrichtingsvoorschriften van het RUP.

In haar aanvullend verslag van 6 februari 2020 adviseert de provinciale omgevingsambtenaar om het beroep niet in te willigen en een voorwaardelijke omgevingsvergunning volgens de aangepaste plannen te verlenen.

Op 13 februari 2020 beslist de verwerende partij om het beroep niet in te willigen en een omgevingsvergunning onder voorwaarden volgens aangepaste plannen te verlenen.

Dat is de bestreden beslissing die, eensluidend met het aanvullend advies van de provinciale omgevingsambtenaar, onder meer de volgende motivering bevat:

“...

De aanvraag is voorwaardelijk in overeenstemming met de direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening/de doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening.

Art. 6.4.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet stelt: het is verboden beschermde goederen te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of andere handelingen te stellen die de erfgoedwaarde ervan aantasten.

Art. 4.3.3 VCRO stelt: indien uit de verplicht in te winnen adviezen blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening, of indien dergelijke strijdigheid manifest reeds uit het aanvraagdossier blijkt, wordt de vergunning geweigerd of worden in de aan de vergunning verbonden voorwaarden waarborgen opgenomen met betrekking tot de naleving van de sectorale regelgeving.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder « direct werkende normen » verstaan: supranationale, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die op zichzelf volstaan om toepasbaar te zijn, zonder dat verdere reglementering met het oog op precisering of vervollediging noodzakelijk is.

Het advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed in eerste aanleg is voorwaardelijk gunstig. De parking dient echter wel voldoende te worden afgeschermd om het zicht in de dreef niet te zeer te belasten. Daarnaast worden er voorwaarden opgelegd m.b.t. het behoud van de parkmuur, de aanleg van het wandelpad naar de achterliggende fietsenstalling t.h.v. de hoeve en het aanplanten van fruitbomen in kader van de oude moestuin/boomgaard.

Het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed dat naar aanleiding van het beroep werd opgevraagd, is echter ongunstig. De commissie treedt AOE bij m.b.t. het gegeven dat het voorzien van een parking bij het Hof Ter Linden voorziet in een valorisatie van het park maar dat dit wel dient te gebeuren met behoud en respect voor de aanwezige erfgoedwaarden. De aanleg van de parking dient rekening te houden met de beeldbepalende functie van de dreef, welke een als monument beschermd is.

Het advies van de VCOE werd opnieuw opgevraagd in kader van de gewijzigde plannen: De commissie wijst erop, in navolging van haar eerder advies, dat de betrokken percelen met historische ommuring zich kenmerken door een historische beslotenheid, waarbij hun groene karakter visueel aansluit op de bomenrij van de zomerlindendreef. Elke gevelde boom wordt vervangen maar het merendeel van de aanplant wordt voorzien verderop het perceel, t.h.v. de speelweide. Het alternatieve groenvolume, wat enkel op de lange termijn zal ontstaan, weegt hierdoor niet op tegen het waardevolle uitzicht van de te rooien bomen. Tussen de bomenrijen van de dreef en de compenserende aanplanting blijft er een aanzienlijke open en integraal verharde ruimte (parking) behouden over de gehele lengte van de parkmuur. Om de impact hiervan te beperken wordt er extra groen voorzien t.h.v. de aansluiting van de bestaande parking vooraan en aan het begin van de dreef waar een parkmuur ontbreekt. De commissie erkent dat de parking minder zichtbaar zal zijn vanuit de dreef zelf maar blijft bij de vaststelling dat de brede, langgerekte parking een alternatieve en storende zichtas zal vormen vanop de bestaande parking en het dorpsplein. De besloten percelen ten oosten van de parkmuur waarborgen in de huidige situatie het uitzicht van de zomerlindendreef als enige visuele en historische verbinding met het kasteeldomein. Voorliggende plannen doorsnijden deze zone met verharding. Zowel door de breedte als de materiaalkeuze wordt het zicht weggeleid naar de achterliggende parkeerstroken. Het extra voorziene groen en de te behouden stukken dwarsmuur volstaan niet als visuele buffer.

De aangepaste plannen komen voor een deel tegemoet aan de opmerkingen van de VCOE en het initiële verslag van de POA, waarbij de parking doormiddel van voorwaarden, in overeenstemming wordt gebracht met het RUP, er een heraanplanting wordt voorzien voor de te rooien bomen en dat een groot gedeelte van de muren haaks op de parkeermuur, behouden blijven.

Door de parking wordt er rechts van de zomerlindendreef meer dan 2.000m² verharding voorzien. Voor deze parking worden 24 bomen gerooid, waardoor er samen met de hoeveelheid verharding een tweede zichtas parallel aan de dreef wordt gecreëerd. In de bijkomende verklarende nota wordt aangegeven dat elke gerooide boom wordt vervangen, echter worden er maar 21 nieuwe bomen voorzien op het aangepaste plan. Om het zicht op de zomerlindendreef te behouden en tegemoet te komen aan de opmerkingen van de

VCOE, dienen er 2 bomen extra te worden ingeplant t.h.v. het begin van de parking en 1 boom t.h.v. de speelweide. De 3 bomen vooraan de parking en deze in het midden van de keerlus dienen te worden voorzien met hoogstam plantmaat 18/20, met draadkluit en de overige 20 heraan te planten bomen dienen te worden voorzien in hoogstam plantmaat 16/18, met draadkluit (zie in rood aangepaste plannen). Alle heraan te planten bomen dienen te worden aangeplant in het eerstvolgende plantseizoen na het uitvoeren van de werken. De aanvrager dient tevens alle nodige voorzorgsmaatregelen te nemen om de nieuwe aanplant te doen slagen. Dit veronderstelt niet alleen een met zorg uitgevoerde aanplanting met kwalitatief degelijk plantgoed, maar ook het gebruik van een steunpaal of wortelverankering. Bij uitval dient steeds het eerstvolgende plantseizoen een nieuwe boom (steeds hoogstam plantmaat 18/20, met draadkluit voor de drie bomen vooraan de parking en de keerlus en hoogstam plantmaat 16/18, met draadkluit voor de overige 20 bomen) te worden aangeplant. Dit wordt als voorwaarde in de vergunning opgelegd.

Daarnaast dient er een haag te worden voorzien tussen de acht parkeerplaatsen vooraan op de parking en de zomerlindendreef en t.h.v. de eerste parkeerplaats aan het begin van de parking (zie in rood aangepaste plannen). De haag dient te worden voorzien als beukenhaag met een hoogte van 2m. Dit wordt als voorwaarde in de vergunning opgelegd.

Hierdoor wordt het zicht op de geparkeerde wagens belemmerd, wat positief is voor het uitzicht van de monumentale dreef. Ook het grotendeelse behoud van de delen van de muren haaks op de oude parkmuur draagt bij tot het behoud van het historische karakter van het perceel en zijn omgeving.

Tevens zorgt deze groenbuffer ervoor dat het zicht op het gekozen rood mijnsplit, dat wel aansluit bij de parkmuur en de achterliggende tennisvelden, vermindert vanaf de bestaande parking.

Er wordt wel opgemerkt dat in het advies van Onroerend Erfgoed wordt gesteld dat het beter is om (sier)fruitbomen aan te planten. De aangepaste plannen voorzien in een heraanplant met de *Acer platanoides* 'faassen's black', i.p.v. met *fraxinus* zoals in eerste aanleg werd voorzien. Deze *Acer* betreft geen (sier)fruitboom, maar deze afwijking kan worden aanvaard. De te rooien bomen betreffen momenteel al geen fruitbomen en bijkomend zorgen (sier)fruitbomen voor 'afval' indien de vruchten niet tijdig geplukt worden (vallende fruitsoorten op geparkeerde auto's, enz.).

...

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig ingediend is. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT SCHORSING BIJ UITERST DRINGENDE NOODZAKELIJKHEID - BELANG

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij verantwoordt haar belang als volgt:

“ ...

Alvorens op het belang en hinder in te gaan is het belangrijk te vermelden dat dit reeds een tweede gelijkaardige vergunning is die de gemeente Edegem aanvraagt voor deze parking. De argumentatie in verband met het belang en hinder wordt daarom hier grotendeels herhaald zoals ze in een eerder verzoekschrift m.b.t. een schorsing UDN en de vernietiging aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen werd bezorgd.

De verzoekende partij meent een belang te hebben aangezien hij rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadeel kan ondervinden ingevolge de vergunningsbeslissing.

De percelen vermeld in de vergunning zijn gelegen in het openbaar domein "Hof ter Linden" (ca. 55 ha).

Verzoeker woont aangrenzend aan de noordzijde van Hof ter Linden en is eigenaar van zijn woning in de [REDACTED]

Hij is een frequente en vaste gebruiker van de trage wegen in dit domein.

In de regel besteedt hij tussen een half uur en een uur per dag aan gezonde beweging in het domein of ca. 3 km gemiddeld per dag. Gezien de beperkte grootte van het domein worden daarom ook de grenzen van het domein of daarbuiten opgezocht om deze doelstelling te halen. Nabij zijn woning zijn trage wegen die door of naast het domein lopen. Het kasteelpark zelf heeft meerdere toegangsmogelijkheden. Hij kan meerdere lusvormige combinaties maken. Zodoende komt hij op verschillende manieren in contact met de omgeving van de (toekomstige) parking.

In zijn woonwijk zijn geen handelszaken of diensten. Daarvoor is hij aangewezen op het centrum van de gemeente.

Voor autoloze verplaatsingen gebruikt hij de trage weg (genaamd het "Dwaallichtjespad") nabij zijn woning en die een Noord-Zuid verbinding is door het domein en zal hij onvermijdelijk geconfronteerd worden met de schade door de parking (zie verder) in de Patronaatstraat of in de zomerlindendreef of vanaf de bestaande parking.

Met de auto gebruikt verzoeker vaak de bestaande parking tussen de Drie Eikenstraat en de lindendreef voor tal van boodschappen. Deze is immers centraal gelegen in de gemeente en tal van diensten en handelszaken (Post, haarkapper, schoenmaker, ziekenkas, bank, bloemenwinkel, natuurwinkel, enz..) liggen binnen handbereik.

De geplande parking zou een verlenging zijn van deze bestaande parking op een langgerekte strook parallel aan de beschermde monumentale zomerlindendreef.

Gezien de centrale ligging van deze nieuwe parking in de gemeente, zullen de nadelen ervan op tal van andere manieren ondervonden worden, alleen al door het eenvoudige feit dat de Drie Eikenstraat een onmisbare uitvals- en invalsweg voor deze verzoeker is.

De plannen voorzien een brede (ca. 15 m) verbindingsweg met dwarse parkeerplaatsen die vertrekt vanaf de bestaande parking en die parallel en vlak naast de als monument beschermde majestueuze zomerlinden dreef loopt. Verder wordt een oude parkmuur (beschermd dorpsgezicht) over deze breedte doorboord en wordt de parking breder. Hiervoor dienen volwassen en gezonde en grote parkbomen geveld te worden in een beschermd dorpsgezicht.

De oude parkmuur vormt een enclave in het domein die ooit de privé fruit- en groententuin van de adellijke familie was. Het is een oase van rust in het centrum van de gemeente. Er

is een tennisclub actief met clubhuis en in het speelseizoen is er het aangenaam vertoeven of langslopen voor deze verzoeker.

Verzoeker ziet volgende hinder en nadelen ontstaan :

In totaal zullen een 24-tal bomen moeten geveld worden. De grote platanen sluiten aan bij de hoge lindebomen van de dreef en vormen een imposant volume van boomkruinen die boven de huizen uittorenen en zelfs vanaf enige afstand merkbaar zijn. Door de centrale ligging in de gemeente is het aangenaam en een echt genot om van dit zicht te kunnen genieten vanop verschillende standpunten. Verzoeker wenst dat deze (beschermde !) toestand behouden blijft.

[afbeelding]

De toekomstige situatie zou diverse nadelen genereren voor deze verzoeker.

Een aantal percelen bevinden zich binnen een zeer rustige ommuurde zone. Een parking zou zowel de rust als de beleving van dit stukje parkgebied aantasten.

Er zijn tennisterreinen in deze besloten ruimte en voor het overige is deze zone een park. Verzoeker is gewezen tennisspeler en loopt er tijdens het speelseizoen vaak binnen of bezoekt het clubhuis. Wanneer auto's een toegang zouden krijgen tot tegen de tennisterreinen, zou dit het einde betekenen van deze oase van rust door het rusteloze va-et-vient van auto's die een plaatsje zoeken.

De parkmuur is oud en verweerd (artisanale bakstenen) en maakt deel uit van een beschermd dorpsgezicht.

Ten behoeve van deze parking zal een groot gat dienen geslagen te worden in deze muur om de parking te laten doorlopen maar dit zal natuurlijk ook de integriteit en de historische configuratie (voorheen de moestuin van een vrijwel autonoom kasteeldomein) en daarmee de herinnering van het verleden aantasten.

Naar het kasteel loopt de dubbele lindendreef met een oud kasseiweggetje. Men plant dus rechts van de lindebomen een moderne parallelweg met parkeerplaatsen (minimaal 15 m breed, 20 m doorgaans) aan te leggen. Volgens verzoeker zal deze parallelweg gezien van de bestaande parking, afbreuk doen aan de symmetrie van dit mooie zicht. De aandacht wordt ongewenst en automatisch gevestigd op deze moderne weg. Ook de beleving van het eerste deel van de zomerlindendreef (wandelen, fietsen) zal worden aangetast door de geparkeerde auto's en het verdwijnen van groen.

Ook het verdwijnen van de volwassen parkbomen zal zijn invloed hebben op de beleving vanaf de dreef en zeker ook vanaf de Patronaatstraat en andere plaatsen. Binnen het beschermd dorpsgezicht mondt deze weg uit op een bredere parkeerruimte.

[afbeeldingen]

Naast deze concrete voorbeelden is het te voorspellen dat verzoeker als nabije inwoner bij tal van andere gelegenheden bij het gebruik van de openbare ruimte en die nu nog niet te voorzien zijn, zal geconfronteerd worden met deze ongewenste toestanden. De Drie Eikenstraat is ook een onmisbare en vaak gebruikte verbindingsweg voor de verzoeker.

Verzoeker's belang onderscheidt zich van het algemeen belang.

Gelet op de openbaarheid van de vergunde werken, de omvang ervan, de gedeeltelijke ligging in een beschermd dorpsgezicht, de nabijheid van de woonplaats van de verzoekende partij en de nabijheid van het centrum van de gemeente waarop hij aangewezen is en zijn frequente gebruik van de (trage) wegen en de rustgevende

omgeving nabij de geplande parking, heeft de verzoekende partij ontegensprekelijk een voldoende belang omdat hij hinder ondervindt (een dreigende hinder is zelfs voldoende) van de uitvoering van het vergunde.

In het schorsingsarrest van 5 april 2018 met nummer RvVb/UDN/1718/0734 in de zaak met rolnummer 1718/RvVb/0454/UDN en in het vernietigingsarrest van 7 mei 2019 met nummer RvVb-A-1819-0960 in de zaak met rolnummer 1718-RvVb-0454-A gaf de Raad voor Vergunningsbetwistingen de volgende beoordeling aangaande het belang:

(...)

De Raad van State erkende in het arrest nr. 246.405 van 17 december 2019 in de zaak A. 222.738/X-16.970 eveneens het belang van de verzoeker :

(...)

In laatste administratieve aanleg hebben ook de Provinciale Omgevingsambtenaar en de Bestendige Deputatie het belang erkend.

De verzoeker kon er van uitgaan dat na het arrest RvVb-A-1819-0960 een stabiele situatie zou ontstaan zijn in Hof ter Linden en hij geen inspanning meer zou moeten leveren om zijn subjectieve rechten te vrijwaren.

Doordat het CBS Edegem op oneigenlijke wijze van haar bevoegdheden gebruik heeft gemaakt (machtsafwending, schending fair-play beginsel) om een nieuwe maar gelijkaardige vergunning (met dezelfde fouten) toe te kennen aan de gemeente Edegem (in feite aan zichzelf) zal de verzoeker dezelfde nadelen opnieuw kunnen ondervinden zoals hiervoor opgesomd. Zijn belang en toekomstig nadeel is nog steeds hetzelfde gebleven.

...”

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partij. De exceptie luidt:

“ ...

1.

Verzoekende partij verwijst naar de argumentatie ivm het belang en de hinder uit een eerder verzoekschrift tot schorsing UDN bij uw Raad.

Een loutere verwijzing naar een voorgaande procedure, is onvoldoende, verzoekende partij dient in het verzoekschrift uitdrukkelijk zijn belang (opnieuw) aan te tonen :

(...)

(RvVb, 19 maart 2019, nr. RvVb/A/1819/0731)

(...)

(RvVB, 13 maart 2018, nr. 1516/RvVB/0763/A)

2.

Verzoekende partij verwijst naar het feit dat zijn woning grenst aan de noordzijde van Hof Ter Linden, Mgr. Jan Van de Veldelaan 24.

Evenwel is het loutere feit dat zijn woning "grenst" aan de site waarop de aanvraag gesitueerd is onvoldoende om zijn belang te verantwoorden :

(...)

Bovendien moet erop gewezen worden dat de woning van verzoekende partij op ongeveer 850m ligt van de locatie waar de geplande werken plaatsvinden. Uw Raad oordeelde eerder:

(...)

(RvVb, 2 februari 2016, nr. A/1516/0544)

(...)
(RvVb, 24 oktober 2017, nr. RvVb/S/1718/0184)

In casu kan dan ook niet gesteld worden dat verzoekende partij vanuit het nabuurschap enige hinder aantoon. Uw Raad bevestigde trouwens in het eerdere UDN-arrest met zoveel woorden dat er daadwerkelijk een gereede afstand is tussen de woning van verzoeker en de betrokken percelen (stuk 4, p. 5) :

(...)

3.

In zoverre uw Raad in haar arrest van 7 mei 2019 (stuk 4) verwijst naar het feit dat "de woning zich net binnen de grenzen van het dorpsgezicht bevindt", komt dit in feite neer op het aanvaarden van "zichthinder" die de verzoekende partij zou kunnen ondervinden wanneer dit dorpsgezicht zou aangetast worden.

Verzoekende partij stelt immers "De grote platanen sluiten aan bij de hoge lindebomen van de dreef en vormen een imposant volume van boomkruinen die boven de huizen uittorenen en zelfs vanaf enige afstand merkbaar zijn. Door de centrale ligging in de gemeente is het aangenaam en een echt genot om van dit zicht te kunnen genieten vanop verschillende standpunten. Verzoeker wenst dat deze (beschermde !) toestand behouden blijft."

Evenwel wordt in het verzoekschrift deze zichthinder voor hem persoonlijk niet aangetoond.

Uw Raad oordeelde eerder nl. al dat er steeds een persoonlijk belang moet zijn en dat bijgevolg - om zichthinder aan te tonen - minstens een duidelijke foto vereist is van waaruit het persoonlijke en actuele zicht van de aanvrager kan worden afgeleid :

(...)

(RvVb, 6 februari 2018, nr. RvVB/S/1718/0517)

In casu worden in het verzoekschrift enkel foto's bijgevoegd van de zomerlindendreef en het parkgebied nabij de tennisterreinen "intra muros". Er worden geen foto's bijgevoegd vanuit het zicht dat verwerende partij heeft op de locatie waar de werken zullen uitgevoerd worden. Verzoekende partij toont dan ook geen persoonlijke hinder/belang aan die hij zou ondervinden.

4.

Verzoekende partij voert aan dat hij een frequent en vaste gebruiker is van de trage wegen in dit domein. Ook uw Raad benadrukt in het eerdere UDN-arrest dat "...verzoeker zich aandient als dagelijkse gebruiker van het domein." (stuk 4, p. 5)

Eerdere vaste rechtspraak bevestigt evenwel dat er maar sprake is van een persoonlijk belang wanneer de verzoekende partij zich in een bepaalde rechtsverhouding ten opzichte van de bestreden beslissing bevindt.

Het ingeroepen belang mag niet opgaan in het belang dat iedere burger heeft bij het handhaven van de wettigheid:

(...)

(RvS. nr. 212.579 van 8 april 2011)

In het verleden werd al geoordeeld dat het belang van een wandelaar die regelmatig gebruikt maakt van wandelpaden in een bepaald domein niet individueel is, nu het samenvalt met dat van alle wandelaars in het domein:

(...)

(RvS, nr. 42.008 van 18 februari 1993)

Bijgevolg kan ook verzoekende partij haar belang niet aantonen op basis van het argument als gebruiker van de trage wegen.

In zoverre hij stelt dat hij " onvermijdelijk geconfronteerd zal worden met schade door de parking in de Patronaatstraat of in de zomerlindendreef of vanaf de bestaande parking" en dat "gezien de centrale ligging van deze nieuwe parking in de gemeente de nadelen op tal van manieren ondervonden worden" of dat "te voorspellen is dat verzoeker als nabije inwoner bij tal van andere gelegenheden (...) zal geconfronteerd worden met deze ongewenste toestanden" zijn dit loutere beweringen, en wordt niet aangetoond dat de aanvraag daadwerkelijk voor gevolg zou hebben dat verzoekende partij geconfronteerd zou worden met enige mobiliteitsproblematiek.

(...)

(RvVb, 19 september 2017, nr. RvVB/S/1718/0080)

5.

Verzoekende partij besteedt vervolgens nog ruim aandacht aan volgende zaken :

- *"Een oude parkmuur (beschermd dorpsgezicht) wordt doorboord en de parking wordt breder";*
- *"De oude parkmuur vormt een enclave in het domein die ooit de privé fruit- en groententuin van de adellijke familie was. Het is een oase van rust in het centrum van de gemeente.";*
- *"Er is een tennisclub actief met clubhuis en in het speelseizoen is er het aangenaam vertoeven of langslopen voor deze verzoeker";*
- *"In totaal zullen een 24-tal bomen moeten geveld worden. De grote platanen sluiten aan bij de hoge lindebomen van de dreef en vormen een imposant volume van boomkruinen die boven de huizen uittorenen en zelfs vanaf enige afstand merkbaar zijn. ";*
- *"Een aantal percelen bevinden zich binnen een zeer rustige ommuurde zone. Een parking zou zowel de rust als de beleving van dit stukje parkgebied aantasten"; "De parkmuur is oud en verweerd (artisanale bakstenen) en maakt deel uit van een beschermd dorpsgezicht";*
- *"Ten behoeve van deze parking zal een groot gat dienen geslagen te worden in deze muur om de parking te laten doorlopen maar dit zal natuurlijk ook de integriteit en de historische configuratie (voorheen de moestuin van een vrijwel autonoom kasteeldomein) en daarmee de herinnering van het verleden aantasten";*
- *"Volgens verzoeker zal de parallelweg gezien van de bestaande parking, afbreuk doen aan de symmetrie van dit mooie zicht. De aandacht wordt ongewenst en automatisch gevestigd op deze moderne weg. Ook de beleving van het eerste deel van de zomerlindendreef (wandelen, fietsen) zal worden aangetast door de geparkeerde auto's en het verdwijnen van groen";*
- *"Ook het verdwijnen van de volwassen parkbomen zal zijn invloed hebben op de beleving vanaf de dreef en zeker ook vanaf de Patronaatstraat en andere plaatsen. Binnen het beschermd dorpsgezicht mondt deze weg uit op een bredere parkeerruimte";*

Het belang dat verzoekende partij in casu aanvoert betreft echter ontegensprekelijk een actio popularis.

En de decreetgever sluit de "actio popularis" uit. (Parl.St.vl.Parl., stuk 2011 (2008-2009), nr. 1, p. 220)

*In een zaak die praktisch gelijkaardig is aan deze die nu voorligt oordeelde uw Raad :
(...)
(RvVb, nr. A/2014/0658 van 30 september 2014)*

6.

Ten slotte vormt ook het feit dat verwerende partij in de bestreden beslissing het belang van verzoekende partij aannam, geen grondslag voor uw Raad om niet anders te kunnen beslissen :

(...)

(RvVb/A/1516/1178 van 7 juni 2016 in de zaak 1314/0314/A/2/0339)

Conclusie :

Volgens vaste rechtspraak volstaat het niet dat een verzoekende partij enkel wijst op het feit dat hij in de buurt van de uit te voeren werken woont of dat hij van de betrokken omgeving gebruikt maakt.

Hij moet daarentegen aantonen dat hij zich in een specifieke, afwijkende situatie bevindt dan alle andere bewoners in de omgeving.

Zonder dit bewijs, heeft een verzoekende partij geen voldoende geïndividualiseerd en persoonlijk belang om een vordering in te stellen bij Uw Raad.

...”

3.

Ook de tussenkomen partijen werpen een exceptie van niet-ontvankelijkheid wegens gebrek aan belang op:

“ ...

1.

Er kan geen discussie bestaan omtrent het feit dat een derde die meent hinder of nadelen te ondervinden van een vergunning beroep aanzien kan worden als “betrokken publiek” en in die hoedanigheid beroep kan aantekenen bij uw Raad.

Het is wel vaste rechtspraak van uw Raad dat deze belanghebbende het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moet maken, alsook de aard en de omvang ervan voldoende moet omschrijven:

(...)

Daarnaast moet worden opgemerkt dat uw Raad ook al heeft geoordeeld dat een belanghebbende gewaag moet maken van een persoonlijk belang, dat onderscheiden moet worden van het belang dat iedere burger heeft bij het handhaven van de wettigheid:

(...)

Ook de Raad van State stelt dit in zijn rechtspraak. De Raad van State oordeelde reeds dat er maar sprake is van een persoonlijk belang wanneer de verzoekende partij zich in een bepaalde rechtsverhouding ten opzichte van de bestreden beslissing bevindt. De Raad van State oordeelde in dit verband ook dat er een voldoende geïndividualiseerd verband moet bestaan tussen de bestreden beslissing en de verzoekende partij. Het ingeroepen belang mag niet opgaan in het belang dat iedere burger heeft bij het handhaven van de wettigheid:

(...)

Het komt aan een verzoekende partij toe om op afdoende wijze aannemelijk te maken dat zij beschikken over een persoonlijk en geïndividualiseerd belang. De Raad van State heeft

in het verleden al herhaaldelijk geoordeeld dat wanneer een verzoekende partij zijn belang uiteenzet in zijn verzoekschrift, deze daarmee de grenzen van het debat trekt en dat er alleen maar rekening kan worden gehouden met de uiteenzetting in het verzoekschrift:

(...)

2.

In casu moet vooreerst vastgesteld worden dat de verzoekende partij woonachtig is aan de Mgr. Jan van de Veldelaan 24 te Edegem. In vogelvlucht liggen de percelen waarop de bestreden beslissing betrekking heeft op ruim 855m van zijn woning. Dit blijkt uit onderstaand uittreksel uit het Geoloket. Verzoekende partij heeft vanuit zijn woning dus geen zicht op de percelen van de aanvraag. Zijn zicht op deze percelen wordt immers volledig onttrokken door het aanwezige park van het kasteel Hof ter Linden. Belangrijk om op te merken is dat de verzoekende partij ook niet voorhoudt dat hij vanuit zijn woning zicht heeft op de betreffende percelen.

[afbeelding]

In de rechtsleer wordt erkend dat in het geval van een ruime afstand tussen de woonplaats van de verzoekende partij en de percelen waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, dit niet aanzien kan worden als een persoonlijk belang maar dat het overgaat in een belang dat iedere burger heeft bij de handhaving van de wettigheid.

Uw Raad heeft in het verleden al meermaals geoordeeld dat het voorhanden zijn van enige afstand tussen de percelen van de aanvraag en de woonplaats van de verzoekende partij niet automatisch aanleiding moet geven tot het afwijzen van een belang maar dat het in een dergelijk geval toekomt aan de verzoekende partij om in concreto zijn persoonlijk belang aannemelijk te maken:

(...)

In casu moet worden opgemerkt dat in het verzoekschrift de verzoekende partij vooreerst zijn belang ontleent aan het feit dat hij dagdagelijks door het kasteeldomein zou wandelen en daardoor in contact zou komen met de parking die middels de bestreden beslissing werd vergund. De verzoekende partij geeft aan dat hij ook een gebruiker is van de bestaande parking en dat de parking die middels de thans bestreden beslissing vergund werd zal worden aangelegd in het verlengde van deze thans bestaande parking. Ook op deze manier zou verzoekende partij geconfronteerd worden met de nieuwe parking.

Vervolgens verwijst de verzoekende partij naar het feit dat voor de aanleg van de parking enkele bomen gekapt zouden moeten worden. Ondanks het feit dat de verzoekende partij vanuit zijn woning geen zicht heeft op deze bomen stelt hij dat het toch een genot is omwille van de centrale ligging van de bomen om vanuit meerdere standpunten vanuit de gemeente te kunnen genieten van het zicht op deze bomen.

Hierna stelt de verzoekende partij nog dat door de aanleg van de parking de rust en de beleving van dit stukje van het kasteeldomein zal aantasten.

3.

Het moet worden opgemerkt dat de Raad van State in het verleden al meermaals heeft geoordeeld dat het belang een verzoekende partij die voorhoudt regelmatig de wandelpaden in een domein te gebruiken om te wandelen niet individueel of persoonlijk is maar samenvalt met dat van alle wandelaars in het domein:

(...)

Specifiek in verband met buurtwegen heeft de Raad van State al geoordeeld dat ook het belang van een gebruiker van een buurtweg niet voldoende geïndividualiseerd is:

(...)

In zoverre de verzoekende partij dan ook stelt (en niet aantoont) dat hij de wandelpaden in het kasteeldomein gebruikt, moet worden vastgesteld dat verzoekende partij geen enkel specifiek argument aanhaalt waaruit blijkt dat hij zich inderdaad in een andere situatie bevindt dan alle andere wandelaars binnen het kasteeldomein.

Eenzelfde opmerking moet worden gemaakt ten aanzien van de opmerking van de verzoekende partij dat het een genot is om vanuit verschillende standpunten uit te kijken op de bomen en de opmerking dat de nieuwe parking de rust en de beleving van dit deel van het kasteeldomein zou aantasten. De verzoekende partij toont hier geenszins mee aan dat zijn situatie zou verschillen van die van alle andere gebruikers van de parking en het kasteeldomein. Op geen enkele manier wordt aangeduid hoe het belang van verzoekende partij zich op dit punt onderscheidt van dat van elke andere gebruiker van het kasteeldomein of van elke andere burger van de gemeente Edegem die zouden kunnen "genieten van het zicht op de bomen".

4.

Samengevat kan gesteld worden dat de verzoekende partij woonachtig is op zeer ruime afstand van de percelen waarop de bestreden beslissing betrekking heeft en dat verzoekende partij er gelet op deze ruime afstand niet in slaagt om aan te tonen dat hij daadwerkelijk beschikt over een afdoende individueel en persoonlijk belang dat zich onderscheidt van het belang dat eenieder heeft bij het handhaven van de wettigheid.

5.

Tenslotte moet worden opgemerkt dat de verzoekende partij bij de uiteenzetting omtrent zijn belang verwijst naar het feit dat uw Raad in een eerder procedure waarin hij de vorige vergunning d.d. 13 maart 2018 voor een bijna identiek project aanvocht, zijn belang had aanvaard.

Tussenkomende partijen volharden echter in de exceptie. Er moet immers worden opgemerkt dat er ter zake geen eenduidige rechtspraak is van uw Raad.

Dit wordt onderstaand aangetoond.

5.1.

Er moet worden opgemerkt dat de thans bestreden beslissing een vergunning wordt afgeleverd voor het aanleggen van een parking innen de contouren van het RUP Fort 5. Dit RUP werd bij de Raad van State aangevochten door de verzoekende partij maar ook door diens echtgenote mevrouw Rita Van Camp.

5.2.

Op 26 oktober 2017 verleende de verzoekende partij een stedenbouwkundige vergunning voor het aanleggen van een bessentuin op de voorste percelen van het kasteeldomein van Hof ter Linden die eveneens gelegen waren binnen de contouren van het RUP Fort 5. Uit onderstaande luchtfoto blijkt dat de parking die het voorwerp van de huidige vergunning uitmaakt en de bessentuin in kwestie zich op nagenoeg een identieke afstand bevinden van de woning van het echtpaar Harth – Van Camp.

[afbeelding]

Tegen deze stedenbouwkundige vergunning d.d. 26 oktober 2017 diende mevrouw Van Camp op 18 januari 2018 een verzoekschrift tot vernietiging in bij uw Raad. Deze procedure stond bij uw Raad gekend onder het rolnummer 1718-RvVb-0355-A. In haar verzoekschrift tot vernietiging omschreef mevrouw Van Camp haar belang op een identieke wijze als deze

waarop de verzoekende partij zijn belang in huidige aangelegenheid omschrijft. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Edegem kwam in vermelde procedure tussen en wierp eenzelfde exceptie op als in huidige aangelegenheid.

5.3.

Lopende de vermelde vernietigingsprocedure verleende de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar op 13 maart 2018 een stedenbouwkundige vergunning voor het aanleggen van een parking. Deze aanvraag had een bijna identiek voorwerp als de huidige bestreden vergunning en had betrekking op dezelfde percelen als deze waarop de huidige vergunning betrekking heeft. De verzoekende partij diende op 30 maart 2018 een verzoekschrift tot vernietiging met vordering tot schorsing bij UDN in bij uw Raad. Deze procedure stond gekend onder het rolnummer 1718/RvVb/0454/UDN. In het verzoekschrift omschreef de verzoekende partij zijn belang op een identieke wijze als deze waarop zijn echtgenote in de procedure 1718-RvVb-0355-A haar belang had omschreven en die eveneens identiek is aan de wijze waarop de verzoekende partij in huidige procedure zijn belang omschrijft. Ook in deze procedure kwam het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Edegem tussen en wierp eenzelfde exceptie op als in huidige aangelegenheid.

Met een arrest nr. RvVb/UDN/1718/0734 van 5 april 2018 in de zaak met rolnummer 1718/RvVb/0454/UDN werd de schorsing bij UDN bevolen van de stedenbouwkundige vergunning die de GSA had afgeleverd voor de aanleg van de parking. Uw Raad oordeelde dat met de omschrijving van het belang die was opgenomen in het verzoekschrift de verzoekende partij afdoende blijk had gegeven van een persoonlijk belang.

Met een arrest nr. RvVb-A-1819-0752 van 19 maart 2019 in de zaak met rolnummer 1718-RvVb-0355-A verwierp de zevende kamer van uw Raad de vordering tot vernietiging die mevrouw Van Camp had ingesteld tegen de stedenbouwkundige vergunning die de verwerende partij had afgeleverd voor de bessentuin. Uw Raad oordeelde dat met de in het verzoekschrift opgenomen uiteenzetting omtrent haar belang mevrouw Van Camp geen blijk gaf van een voldoende persoonlijk belang:

(...)

Met een arrest nr. RvVb-A-1819-0960 van 7 mei 2019 ging de vierde kamer van uw Raad over tot de vernietiging van de stedenbouwkundige vergunning die de GSA had afgeleverd voor de aanleg van de parking. Voor wat betreft het belang van de verzoekende partij hernam uw Raad het oordeel uit het arrest nr. RvVb/UDN/1718/0734 van 5 april 2018.

Gelet op het feit dat uw Raad de thans opgeworpen exceptie al heeft aanvaard, volhardt tussenkomende partij ook in huidige aangelegenheid in vermelde exceptie. Hogerstaand werd aangetoond dat de verzoekende partij geeft geen blijk van een voldoende geïndividualiseerd belang.

Het verzoek tot vernietiging met vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid is onontvankelijk.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 105, §2, eerste lid van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (vervolgens: Omgevingsvergunningsdecreet) duidt de belanghebbenden aan bij het rechterlijk beroep, bedoeld in §1 van die bepaling, tegen een in laatste administratieve aanleg genomen

beslissing betreffende een omgevingsvergunning. Tot de opsomming van belanghebbenden behoort het “betrokken publiek”, vermeld in artikel 105, §2, eerste lid, 2° van het Omgevingsvergunningsdecreet. Artikel 2, eerste lid, 1° van het Omgevingsvergunningsdecreet omschrijft het ‘betrokken publiek’ als “elke natuurlijke persoon of rechtspersoon alsook elke vereniging, organisatie of groep met rechtspersoonlijkheid die gevolgen ondervindt of waarschijnlijk ondervindt van of belanghebbende is bij de besluitvorming over de afgifte of bijstelling van een omgevingsvergunning of van vergunningsvoorwaarden waarbij niet-gouvernementele organisaties die zich voor milieubescherming inzetten, geacht worden belanghebbende te zijn”. Ter wille van de principieel ruim op te vatten toegang tot de rechter mag de belangvereiste niet op een overdreven formalistische of restrictieve wijze worden toegepast.

2.

Het met fotomateriaal ondersteund betoog van de verzoekende partij overtuigt van haar belang. De verwerende partij en de tussenkomende partijen maken niet aannemelijk dat de verzoekende partij als gevolg van de bestreden beslissing geen hinder of nadelen kan ondergaan.

Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de woning van de verzoekende partij zich situeert aan de noordelijke rand van het domein Hof Ter Linden. De tussenkomende partijen visualiseren de woonplaats ten opzichte van de locatie van de vergunde handelingen. De afstand tussen de woonplaats van een verzoekende partij en de plaats waar de hinder zijn oorsprong vindt, kan gelden als een belangrijk objectief criterium om het belang te beoordelen. Dat belet niet dat concrete, aan de zaak eigen gegevens van het belang kunnen overtuigen, zelfs als de woning van de verzoekende partij zich op enige afstand van de percelen van de aanvraag bevindt.

De verzoekende partij beroept zich niet op zichtrelaties vanuit de eigen woning, wel op haar hoedanigheid als vast gebruiker van het domein Hof Ter Linden en haar beleving van het groen en het aanwezige erfgoed. Het is ook die laatste hoedanigheid die aan de grondslag van de vorige procedures gelegen heeft en tot het vernietigingsarrest van 7 mei 2019 geleid heeft. Er bestaan geen redenen om te twifelen aan de geloofwaardigheid van het betoog van de verzoekende partij dat die hoedanigheid actueel is. Op het vlak van de nadelige gevolgen van de vergunde handelingen en de bestaande kwaliteiten van de omgeving verstrekt de verzoekende partij concrete en precieze gegevens waarin haar belang gelegen is om de verleende vergunning te bestrijden. Waar de verzoekende partij het in het parkdomein aanwezige erfgoed en groen, die deel uitmaken van haar persoonlijke woon- en leefomgeving, van een ongunstige impact wil vrijwaren, kan haar vordering niet als een *actio popularis* worden afgedaan.

De tussenkomende partijen beroepen zich tevergeefs op het arrest van 19 maart 2019 met nummer RvVb-A-1819-0752 om de verzoekende partij het belang bij het beroep te ontzeggen. Zoals daarin met zoveel woorden overwogen wordt, doet dat arrest uitspraak over een beroep tot vernietiging tegen een vergunning met een ander voorwerp (bessentuin), daar waar de bestreden vergunning de aanleg van een parking inhoudt die gepaard gaat met de kap van 24 hoogstammige bomen. De verwijzing naar de verwerping van het belang in die zaak is dan ook niet relevant.

3.

De excepties worden verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT SCHORSING BIJ UITERST DRINGENDE NOODZAKELIJKHEID

Op grond van artikel 40, §2, eerste lid DBRC-decreet kan de Raad bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing bevelen onder

de cumulatieve voorwaarden dat de verzoekende partij de uiterst dringende noodzakelijkheid van de zaak aantoonde en minstens een ernstig middel aanvoert dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht kan verantwoorden.

A. Uiterst dringende noodzakelijkheid

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij verantwoordt de uiterst dringende noodzakelijkheid als volgt:

“ ...

Uit de aard der werken kan men reeds aannemen (rooien bomen en andere vegetatie, gedeeltelijk afbreken parkmuren, aanleg bestrating dat dit geen langdurig bouwproject kan zijn.

Uit het administratief bestek ARA 226/2017 blijkt uit de algemene inlichtingen dat de uitvoeringstermijn 65 werkdagen is. [stukken 9, 8 L7]. Dit bestek dateert reeds van 2017. De plannen werden sindsdien gewijzigd (in laatste administratieve aanleg werden zelfs drie plannen opgemaakt, meestal kleine esthetische aanpassingen). Het administratief bestek bevat slechts bepalingen van algemene aard. Het is aannemelijk dat dit bestek niet gewijzigd werd en aan verzoeker is zulk gewijzigd bestek niet bekend.

Deze termijn van 65 dagen (die een maximumtermijn is) is te kort voor een klassieke vernietigingsprocedure en is ook te kort voor een gewoonlijke schorsingsprocedure. Zie "Deel A - Algemene informatie"

Het besluit en het plan [stukken 1,3] geven meer detail : het gaat om het vellen van een 24 parkbomen en het gedeeltelijk slopen van een oude parkmuur. De oude parkmuur maakt deel uit van een beschermd dorpsgezicht evenals de meeste (en de grootste) parkbomen. [Stuk 7] geeft de bestaande toestaand met de bomen waar de parking moet komen (maar dateert voor het overige van een vorige vergunningsaanvraag).

De voorbereidende afbraak- en rooiwerken maken deel uit van het begin van de werkzaamheden. De bomen en een deel van de oude parkmuur zullen dus als eerste sneuvelen en dit kan al het geval zijn gedurende de eerste dagen van de aannemingswerken. Dit feit verantwoordt dan ook waarom een UDN-procedure in dit geval aangewezen is. Als men het situatieplan bekijkt dan lijkt het logisch dat de aannemer een deel van de bestaande parking zal bezetten als werfzone en vervolgens in Noordelijke richting naast de lindendreef verder zal werken met het gladstrijken van het terrein wat zeer snel kan gebeuren. Gezien de eerdere publieke verklaringen van CBS Edegem waaruit steeds bleek dat men de parking snel wenst(e) te realiseren (had eigenlijk al moeten gerealiseerd zijn maar liep vertraging op door diverse incidenten)[stukken 35,36], kan men bijkomend aannemen dat de werken snel zullen starten.

De werken zullen plaatsvinden binnen een beschermd dorpsgezicht en vlak naast een beschermd monument (de zomerlindendreef). Zie ook middel 1.

Uitvoering van de vergunning is strafbaar volgens Art. 11.2.2 6°,7°,8° en 11° OnroerendErfgoedDecreet (afgekort OED) samengelezen met de bepalingen (o.a. art. 3) van het beschermingsbesluit (KB 06.11.1981 Stukken 4,5) en schendt de openbare orde. Artikel 3 van het beschermingsbesluit stelt (verkort) dat het verboden is het uitzicht van de percelen binnen het beschermd dorpsgezicht te wijzigen.

Alle percelen van deze vergunning behalve A107m en A315b liggen binnen beschermd dorpsgezicht.

Er dient ook gewezen te worden op het feit dat deze werken onherstelbare of zeer moeilijk te herstellen schade zullen veroorzaken.

De parkbomen in het beschermde dorpsgezicht zijn volwassen en nog gezonde bomen (de grootste zijn platanen) en na vellen zal het vele jaren duren na herplanten om een gelijkaardig uitzicht te bekomen. De gedeeltelijke afbraak van de oude parkmuur zou na herstel nooit hetzelfde uitzicht meer hebben. Zelfs in het meest optimistische geval dat de afbraak stenen allemaal nog gerecupereerd en gaaf zijn, zou een herstelling altijd zichtbaar zijn door het moderne voegwerk. Het lijkt niet zeker of men op de markt nog hetzelfde type en maat oude bakstenen zou kunnen vinden.

Artikel 3 van de omgevingsvergunning [Stuk 1 blz 26] stelt :

(...)

De uitvoering van de vergunning kan dus op elk ogenblik starten.

Omwille van de hierboven aangehaalde redenen is dan ook duidelijk het verzoek om vernietiging niet toereikend is en dat de gewoonlijke duurtijd voor een schorsingsprocedure in dit geval evenmin toereikend is

NADELIGE GEVOLGEN

Een aantal nadelige gevolgen kwamen reeds aan bod bij de uiteenzetting van het belang.

- Het frontaal zicht op de monumentale lindendreef (gezien vanuit de bestaande parking) degradeert door de nieuwe parking. Men kijkt nu op een bescheiden kasseiweggetje met aan weerszijden 2 rijen 250-jaar oude zomerlinden. Rechts is er flankerend groen dat dient te verdwijnen voor 15 meter brede wegenis waardoor het imposante frontale zicht vernietigd wordt.*
- Er verdwijnen volwassen parkbomen (24 volgens het besluit). De kruinen van deze bomen concurreren reeds in hoogte met de bomen van de beschermde dreef en vormen een groene massa van kruinen in het centrum van de gemeente die van op afstand zichtbaar is en een zeer aangenaam en rustgevend zicht is.*
- De tennisterreinen en het daarnaast gelegen park zijn een zeer rustige besloten omgeving. Deze bevinden zich immers op de plaats van de voormalige groententuin van het domein die om evidente redenen langs de vier zijden ommuurd werd. Omwille van de beslotenheid is het een zeer aangename plak om te vertoeven. Het doorbreken van deze beschermde parkmuur aan de zuidzijde laat het autoverkeer toe tot aan de tennisterreinen waar ook de keercirkel ligt. De rust wordt verstoord en men doet afbreuk aan de historische omgeving.*

...”

2.

De verwerende partij betwist de uiterst dringende noodzakelijkheid als volgt:

“ ...

Het belang dat een verzoekende partij laat gelden bij het instellen van een beroep bij de Raad. is te onderscheiden van de noodzaak tot hoogdringende behandeling van de zaak.

(...)

(RvVb, 13 maart 2018, nr. RvVb/S/1718/0648)

Voor een procedure uiterst dringende noodzakelijkheid heeft uw Raad bij herhaling aangegeven wat in het verzoekschrift moet aangegeven worden.

(...)

RvVb, 24 september 2019, nr. RvVb-UDN-1920-0072)

1.

Verzoekende partij meent dat uit de aard der werken (rooien bomen en andere vegetatie, gedeeltelijk afbreken parkmuren, aanleg bestrating) zou moeten blijken dat dit "geen langdurig bouwproject" kan zijn.

Vervolgens verwijst hij naar een termijn die in een bestek anno 2017 voorzien is (65 werkdagen) om dan te stellen dat "deze termijnen te kort zijn voor een klassieke vernietigingsprocedure en een gewoonlijke schorsingsprocedure."

Uw Raad oordeelde eerder evenwel dat een dergelijk bestek niet volstaat en dat er minstens een aanbesteding moet gebeurd zijn :

(...)

(RvVb, nr. UDN/1617/0073 van 15 september 2016)

Verder wordt gesteld dat "de voorbereidende afbraak- en rooiwerken deel uitmaken van de werkzaamheden" en dat "de bomen en een deel van de oude parkmuur als eerste zullen sneuvelen wat al het geval kan zijn gedurende de eerste dagen van de aannemingswerken". En dat "uit eerdere publieke verklaringen van het college van burgemeester en schepenen blijkt dat men de parking snel wenst te realiseren"

Het blijft echter bij het louter poneren van een stelling, concrete gegevens worden hierover niet bijgebracht.

2.

Verzoekende partij wijst erop dat de werken zullen plaatsvinden binnen een beschermd dorpsgezicht en vlak naast een beschermd monument. Hij meent dat het uitvoeren van de vergunning" strafbaar is", "de openbare orde schendt" en dat "art. 3 van het beschermingsbesluit stelt dat het verboden is het uitzicht binnen het beschermd dorpsgezicht te wijzigen."

Al deze argumenten hebben betrekking op de grond van de zaak wat geen argument kan zijn om de hoogdringendheid te verantwoorden :

(...)

(RvVb, 24 juli 2017, nr. UDN/1617/1063)

(...)

(RvVB, nr. UDN/1617/0306 van 21 november 2016)

3.

Uw Raad benadrukt ook steeds dat in het kader van een UDN-procedure moet aangegeven worden wat de impact van de uitvoering van de werken voor verzoekende partij "persoonlijk" betekenen :

(...)

(RvVb, 20/7/2017, nr. UDN/1617/1062)

Verzoekende partij stelt dat er "onherstelbare en zeer moeilijk te herstellen schade" zou worden veroorzaakt aan "de parkbomen in het beschermde dorpsgezicht" en dat "het vele jaren zal duren na herplant om een gelijkaardig uitzicht te bekommen." En dat "de gedeeltelijke afbraak van de oude parkmuur na herstel nooit meer hetzelfde uitzicht meer zou hebben."

Evenwel brengt verzoekende partij geen enkel gegeven bij waaruit het actuele uitzicht zou blijken zodat ook de hinder ervan voor hem persoonlijk niet aangetoond wordt.

(...)

(RvVb, 24 juli 2017, nr. UDN/1617/1063)

(...)

(RvVB, nr. RvVB/UDN/1617/1014)

Verzoekende partij beperkt zich louter tot te stellen :

- Dat het frontaal zicht op de monumentale lindendreef (gezien vanuit de bestaande parking) degradeert door de nieuwe parking. "Men" (?) kijkt nu op een bescheiden kasseiweggetje met aan weerszijden 2 rijen 250-jaar oude zomerlinden. Rechts is er flankerend groen dat dient te verdwijnen voor 15m brede wegenis waardoor "het" (?) imposante frontale zicht vernietigd wordt;*
- Er verdwijnen volwassen parkbomen (24 volgens het besluit). De kruinen van deze bomen concurreren reeds in hoogte met de bomen van de beschermde dreef en vormen een groene massa van kruinen in het centrum van de gemeente die van op afstand zichtbaar is en een zeer aangenaam en rustgevend zicht is;*
- De tennisterreinen en het daarnaast gelegen park zijn een zeer rustige en besloten omgeving. Deze bevinden zich immers op de plaats van de voormalige groententuin van het domein die om evidente redenen langs de vier zijden ommuurd werd. Omwille van de beslotenheid is het een zeer aangename plek om te vertoeven. Het doorbreken van deze beschermde parkmuur aan de zuidzijde laat het autoverkeer toe aan de tennisterreinen waar ook de keercirkel ligt. "De" (?) rust wordt verstoord en men doet afbreuk aan "de historische omgeving".*

Uit de situering blijkt vervolgens evenmin dat de opgesomde hinder betrekking kan hebben op de situatie van verzoekende partij.

Bijgevolg heeft de aangevoerde hinder betrekking op een actio popularis, waarbij verzoekende partij zich opwerpt als beschermer van het algemeen belang. Uw Raad oordeelde ook al eerder dat dit niet als grondslag voor een UDN aanvaard wordt .

(...)

(arrest RvVb, nr. UDN/2015/0003 van 3 maart 2015 inzake RvVb/1415/0001/UDN)

(...)

(RvVb nr. UDN/2015/0008 van 13 april 2015)

Naar analogie toont verzoekende partij evenmin aan hoe de aanvraag voor haar persoonlijk hinder kan veroorzaken. Zij maakt het uitzicht op de bouwplaats niet aanschouwelijk en overtuigt dan ook niet inzake de door haar ingeroepen visuele hinder.

Het loutere gegeven dat verzoekende partij een andere visie heeft over het domein (dan de verschillende overheden die het RUP hebben goedgekeurd voor dit landschapspark waar de aanvraag aan voldoet en wat door verzoekende partij ook op geen enkel ogenblik wordt betwist) volstaat niet om een UDN te verantwoorden.

4.

Verzoekende partij verwijst naar art. 3 van de bestreden beslissing waarin gesteld wordt dat de aanvrager van de vergunning, afgegeven door deputatie, gebruik mag maken vanaf de datum na de datum van de betekening van de beslissing in laatste administratieve aanleg.

Dit betreft een louter toepassing van de regelgeving (= omgevingsvergunningen decreet) wat op zich niet kan worden ingeroepen als grondslag voor een UDN-procedure.

(...)

(RvVb nr. UDN/2015/0013 van 21 april 2015)

5.

Verwerende partij stelt vast dat uw Raad in een eerdere UDN-procedure wèl de hoogdringendheid heeft aanvaard. In het arrest wordt gesteld (stuk 5) :

(...)

Verwerende partij durft te stellen dat deze "bijzondere omstandigheden" echter in het licht van de nieuwe ontwikkelingen in het dossier moeten herbekeken worden.

Immers....de gevolgen die verzoekende partij aanvoert vinden uitsluitend hun oorzaak in het gemeentelijk RUP "Fort 5 - Hof Ter Linden".

Vastgesteld kan worden dat verzoekende partij op geen enkel ogenblik betwist dat de aanvraag in overeenstemming is met dit RUP.

Verzoekende partij heeft wel trachten aan te tonen dat het RUP zèlf onwettig is, maar de Raad van State heeft deze vordering afgewezen. (stuk 37).

Ingevolge de rechtspraak van uw Raad kunnen in deze omstandigheden de vermeende nadelen niet gelden als grondslag voor het instellen van een UDN-procedure :

(...)

(RvVB, nr. UDN/1415/0021 van 9 september 2015)

..."

3.

De tussenkomende partijen repliceren op de aangevoerde uiterst dringende noodzakelijkheid:

" ...

- Niet aantonen de gewone schorsingsprocedure niet te kunnen afwachten

2.

Zoals reeds aangehaald is het vaststaande rechtspraak van uw Raad dat de verzoekende partij moeten aantonen dat de behandeling van het dossier zo uiterst dringend noodzakelijk is dat het onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een gewone vordering tot schorsing. Meer in het bijzonder moet de verzoekende partij met voldoende concrete, precieze en aannemelijke gegevens aantonen dat het resultaat van de behandeling van de gewone schorsingsprocedure te laat zal komen om de verwezenlijking van de aangevoerde nadelige gevolgen, die voor haar persoonlijk voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, te voorkomen.

3.

De verzoekende partij stelt in zijn verzoekschrift bijzonder algemeen dat het uitvoeren van de omgevingsvergunning slechts 65 dagen in beslag zou nemen en dat dit te kort is om een schorsingsprocedure te doorlopen.

Daarnaast stelt de verzoekende partij even algemeen dat als de werken een aanvang zouden nemen dit in de eerste dagen van de uitvoering gepaard zou gaan met het gedeeltelijk slopen van de parkmuur en het kappen van de bomen. Ook dit zou naar mening van verzoekende partij de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid rechtvaardigen.

Het moet echter opgemerkt worden dat in eerdere rechtspraak uw Raad al heeft geoordeeld dat het loutere feit dat een vergunning uitvoerbaar is en het louter verwijzen naar het feit dat de uitvoering van de vergunning minder tijd in beslag zal nemen dan het doorlopen van een schorsingsprocedure niet voldoende is om de uiterst dringende noodzakelijkheid aan te tonen. Het loutere verwijzen naar de doorlooptijd van een schorsingsprocedure is onvoldoende:

(...)

De verzoekende partij verwijst ten slotte nog naar “publieke verklaringen” van tweede tussenkomende partij en leidt hieruit af dat de werken spoedig een aanvang zullen nemen. Nogmaals moet opgemerkt worden dat op de verzoekende partij ter zake een concretiseringsplicht rust en er moet vastgesteld worden dat de enige documenten waarnaar de verzoekende partij verwijst artikelen uit een krant zijn waarmee hij geenszins kan staven dat de werken spoedig zouden aanvangen. Dit is uiteraard niet ernstig.

De verzoekende partij toont dan ook geenszins aan dat de werken ook effectief zullen aanvangen en dat het doorlopen van een gewone schorsingsprocedure te laat zal komen om de vermeende nadelen te ondervangen.

Alleen al om deze reden toont de verzoekende partij niet aan dat er sprake is van een uiterst dringende noodzakelijkheid.

- Geen concrete persoonlijke schade van welbepaalde omvang of serieuze ongemakken

4.

In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat in het kader van een schorsingsprocedure een verzoekende partij moet aangeven welke de hinder en de nadelen zijn die hij persoonlijk zal ondervinden ten gevolge van de uitvoering van de bestreden beslissing en die niet kunnen worden ondervangen met de vernietigingsprocedure of in dit geval met de gewone schorsingsprocedure. De verzoekende partij moet aangeven welke hinder en nadelen de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid kunnen rechtvaardigen.

Uw Raad heeft al geoordeeld dat deze nadelige gevolgen kunnen samenvallen met het ingeroepen belang maar niet noodzakelijk hetzelfde zijn. De vrees voor ernstig nadelige gevolgen kan niet worden afgeleid uit de omschrijving van het belang van de verzoekende partij. Uit het Procedurebesluit vloeit immers voort dat de verzoekende partij, ondersteund door overtuigingsstukken moet aantonen dat de schorsing hoogdringend of uiterst dringend noodzakelijk is:

(...)

5.

In de tweede plaats moet worden opgemerkt dat ook de hinder en de nadelen die men inroept teneinde de schorsing te kunnen verantwoorden persoonlijk moeten zijn:

(...)

6.

In de derde plaats moet worden opgemerkt dat uw Raad in het verleden al heeft geoordeeld dat een verzoekende partij aan de hand van stukken dient aan te tonen dat hij geconfronteerd zal worden met persoonlijke schade van een welbepaalde omvang en serieuze ongemakken:

(...)

Ook oordeelde uw Raad nog dat om een behandeling bij uiterst dringende noodzakelijkheid te verantwoorden de verzoekende partij niet alleen dient aan te tonen nadelen te ondervinden, maar ook dat hij dient aannemelijk te maken dat de aard of de

zwaarwichtigheid ervan de onmiddellijke behandeling van de zaak verantwoorden. In datzelfde arrest oordeelde uw Raad dat het feit dat de werken reeds deels werden uitgevoerd en op korte termijn kunnen afgewerkt worden, op zich geen verantwoording biedt voor het opstarten en voeren van een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid:

(...)

Uw Raad kwam reeds eerder tot het oordeel dat het louter aanvoeren van nadelen die zo goed als inherent zijn aan de omgeving waarin de aanvraag zich situeert, in beginsel geen hoogdringende behandeling kan verantwoorden, laat staan een uiterst dringende behandeling tenzij een verzoekende partij kan overtuigen dat er bijzondere en uitzonderlijke omstandigheden zijn die dat wel kunnen verantwoorden:

(...)

7.

In casu gaat de verzoekende partij op pagina 10 en 11 van zijn verzoekschrift in op de nadelige gevolgen die de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid zouden moeten verantwoorden.

Opgemerkt moet worden dat enkel met deze uiteenzetting rekening gehouden kan worden. Uit de rechtspraak van uw Raad volgt dat er ter zake niet gerefereerd kan worden naar hetgeen de verzoekende partij heeft uiteengezet omtrent zijn belang bij de procedure.

(...)

In deze uiteenzetting op pagina 10-11 kan omtrent de nadelige gevolgen die de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid zouden moeten rechtvaardigen het volgende worden gelezen:

(...)

7.1.

Vooreerst moet worden opgemerkt dat de verzoekende partij in deze uiteenzetting nalaat om ondersteund met de nodige overtuigingsstukken aan te tonen dat de schorsing uiterst dringend noodzakelijk is. De verzoekende partij voegt geen foto's of aanduiding van de betreffende bomen of de betreffende muur en verwijst ter zake ook niet naar overtuigingsstukken.

7.2.

Daarnaast moet nogmaals worden opgemerkt dat de verzoekende partij woonachtig is op ruim 855m van de percelen waarop de bestreden beslissing betrekking heeft. Op geen enkele manier geeft de verzoekende partij in zijn uiteenzetting aangaande de nadelige gevolgen die de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid zouden moeten rechtvaardigen aan hoe hij persoonlijk door deze nadelen gegriefd zou worden. Nogmaals volgt uit de rechtspraak van uw Raad dat men ter zake niet louter mag verwijzen naar wat men uiteengezet heeft omtrent het belang.

Er kan niet ingezien worden hoe de vermeende nadelen op een dergelijke afstand zijn van de woning als voldoende zwaarwichtig of ernstig voor de verzoekende partij aanzien kunnen worden dat ze de schorsing van de bestreden beslissing bij uiterst dringende noodzakelijke kunnen rechtvaardigen. Nogmaals: de verzoekende partij toont niet aan dat hij persoonlijk zal worden geconfronteerd met hinder en nadelen van een welbepaalde omvang of serieuze ongemakken.

Alleen al de grote afstand die gelegen is tussen zijn woonplaats en de percelen waarop de bestreden beslissing betrekking heeft moet doen besluiten dat zelfs al zou de verzoekende partij daadwerkelijk gehinderd worden door e uitvoering van de werken, dit in elk geval voor hem gelet op de grote afstand geen nadelen van een welbepaalde omvang of serieuze

ongemakken kunnen zijn. De verzoekende partij heeft immers geen rechtstreeks zicht op de percelen waarop de bestreden beslissing betrekking heeft en heeft hier slechts enkel een zicht op als gebruiker als wandelaar van het kasteeldomein.

8.

Omwille van al het bovenstaande moet besloten worden dat de verzoekende partij niet aantoont dat er in casu sprake is van een uiterst dringende noodzakelijkheid.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij die zich op uiterst dringende noodzakelijkheid beroept, moet, op grond van artikel 40, §3 DBRC-decreet, in haar verzoekschrift, zo nodig ondersteund met de nodige overtuigingsstukken, een uiteenzetting geven van de redenen die aantonen dat de schorsing uiterst dringend noodzakelijk is, gelet op de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

De vereiste van uiterst dringende noodzakelijkheid houdt onder meer in dat de verzoekende partij aan de hand van voldoende concrete, pertinente en precieze gegevens aannemelijk maakt dat de afhandeling van de gewone schorsingsprocedure te laat komt om de verwezenlijking van de aangevoerde nadelige gevolgen, die hun oorzaak vinden in de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, te voorkomen.

De verzoekende partij moet met de gepaste spoed en diligent hebben gehandeld, en mag de uiterst dringende noodzakelijkheid niet zelf in de hand hebben gewerkt of nadelig hebben beïnvloed.

2.

Met het arrest van 5 april 2018 met nummer RvVb/UDN/1718/0734 werd de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de vergelijkbare vergunningsbeslissing van 13 maart 2018 ingewilligd. De feiten die in dat arrest constitutief voor de uiterst dringende noodzakelijkheid bevonden werden, dienen zich in het huidige kort geding in essentie niet anders aan. De vergunde handelingen kunnen terstond hun beslag krijgen, zonder dat de uitvoerbaarheid van de vergunning actueel nog aan een wachtermijn onderworpen is. Zoals in het vorige kort geding, wordt er aangenomen dat de aangevoerde nadelige gevolgen, mede in het licht van de bijzondere kenmerken van de omgeving en de betrokkenheid waarvan de verzoekende partij blijkt geeft, zwaarwichtig genoeg zijn om een berechting van de zaak bij uiterst dringende noodzakelijkheid te wettigen.

Het verweer van zowel de verwerende partij als de tussenkomende partijen dat de verzoekende partij niet bewijst dat de werken spoedig een aanvang nemen en het bij algemene beweringen houdt, kan niet worden aangenomen. Het is niet de verzoekende partij die de aanvang en de timing van de werken bepaalt. Van haar mag er geen onredelijke bewijslast worden gevraagd. De tussenkomende partijen zijn het best geplaatst om te weten wanneer de werken beginnen en laten zich daarover niets ontvallen.

Het argument dat de vergunde handelingen in overeenstemming zijn met de voorschriften van het RUP en dat de gevreesde nadelige gevolgen uitsluitend daarin hun oorzaak vinden, wordt evenmin aangenomen. De bestreden beslissing is evident noodzakelijk voor de uitvoering van het RUP en is medeoorzaak van de door de verzoekende partij aangevoerde impact op haar omgeving.

De bestreden beslissing werd op 25 februari 2020 aan de verzoekende partij betekend. Op 4 maart 2020 heeft zij het verzoekschrift ingediend. Het tijdsverloop doorstaat de toets aan de vereiste van diligent handelen.

3.

De voorwaarde van artikel 40, §2, eerste lid, 1° DBRC-decreet dat er een uiterst dringende noodzakelijkheid aangetoond wordt, is vervuld.

B. Ernstige middelen – eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Een eerste middel ontleent de verzoekende partij aan de schending van artikel 4.3.3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (vervolgens: VCRO), de artikelen 6.4.1 en 6.4.3 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, het Beschermingsbesluit, en aan de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partij acht de aangevoerde rechtsregels en -beginselen geschonden omdat:

“...
de bestreden vergunning een vergunning verleent voor het rooien van parkbomen, het gedeeltelijk slopen van een oude parkmuur en het aanleggen van een parking, terwijl artikel 2 van het Beschermingsbesluit van 6 november 1981 stelt:

de bestreden vergunning een vergunning verleent voor het rooien van parkbomen, het gedeeltelijk slopen van een oude parkmuur en het aanleggen van een parking, terwijl artikel 2 van het Beschermingsbesluit van 6 november 1981 stelt:

"Worden beschermd als dorpsgezicht overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, om reden van historische en/of esthetische waarde: (...)

9. Het kasteel Hof ter Linden, gelegen Drie Eikenstraat 13, met de onmiddellijke omgeving, met inbegrip van de toegangsdreef, te Edegem, zoals afgebakend op bijgaand plan 4/4."

Artikel 3 van het Beschermingsbesluit luidt:

"Onverminderd de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 6 december 1976 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouden en onderhoud van monumenten, stads- en dorpsgezichten, worden voor de behartiging van het algemeen belang de volgende beperkingen aan de rechten van de eigenaars gesteld: behoudens geldig verleende machtiging, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 5 van het decreet van 3 maart 1976, is het verboden:

- 1. Op de hoger vermelde percelen de werken uit te voeren vermeld in artikel 44 van de wet van 29 maart 1962, houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw.*
- 2. De ordonnantie en het uitzicht van de percelen en van de zich er op bevindende onroerende goederen te wijzigen."*

Artikel 4 van dit Beschermingsbesluit geeft dan aan wat er als uitzondering op deze regel wel mogelijk is, nl.:

"Artikel 4: in afwijking van de bepalingen van artikel 3 van onderhavig besluit, mogen de Canadapopulieren in de Populierenlaan aan het kasteel Mussen borg gekapt worden maar moeten vervangen worden door Lindebomen."

Daardoor is het duidelijk dat er geen stedenbouwkundig vergunningsplichtige werken toegelaten zijn binnen de contouren van het beschermde dorpsgezicht.

In algemene zin (2de lid van art. 3) mag het uitzicht en de ordonnantie (structuur) van de percelen niet wijzigen. Het rooien van bomen, gedeeltelijk slopen van beschermde parkmuren en aanleggen van wegenis ten behoeve van de parking zijn dus manifest strijdig met het beschermingsbesluit.

De luchtfoto van 14 mei 1982 van het NGI [Stuk 10] geeft aan dat er geen parking was bij het begin van de bescherming.'

Art 2.1 45° Onroerend Erfgoeddecreet preciseert verder (en bevestigt het vorige) wat de wezenlijke kenmerken van een beschermd dorpsgezicht zijn :

Stads of dorpsgezicht een geheel van een of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen zoals beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde; Het is duidelijk dat erfgoedwaarden zoals beplantingen en omheiningen in deze situatie zullen teloor gaan.*

Artikel 4.3.3 VCRO

(...)

Op de strijdigheid met de erfgoedwetgeving werd n-keer gewezen in de bezwaarschriften [Stukken 11,12] en hernomen in de samenvattingen die door de ambtenaren op gemeentelijk en provinciaal vlak werden opgesteld. In een laatste nota [stuk 13] heeft de verzoeker nogmaals gewezen op de strafbaarheid van de uitvoering en deze strafbaarheid blijft bestaan met een omgevingsvergunning. Het beroepschrift [stuk 34] vermeldde dit ook al. Dit zijn manifeste blijken van strijdigheid in het dossier.

Er is ook de vorige gelijkaardige zaak 1718-RvVb-0454-A [verzoekschrift Stuk 14]. Er zijn meerdere precedentes in Hof ter Linden waarbij de Inspectie AIHRO proces-verbaal heeft opgesteld lastens het gemeentebestuur van Edegem.

Op 28.11.2019 werd een stakingsbevel opgelegd en bekrachtigd voor werken aan een (andere) parking. Er is een dossier geopend bij het parket van Antwerpen. De aanvrager van de vergunning en de vergunningverlener hadden beter moeten weten.

De bestreden beslissing negeert daardoor art. 4.3.3 VCRO.

Er zijn geen afwijkingen mogelijk.

Het decreet van 3 maart 1976 is opgeheven [art. 12.1.2 2° OnroerendErfgoedDecreet verkort OED]. De machtiging waarvan sprake in art. 3 van het beschermingsbesluit verwees naar art. 5 van dit decreet van 3 maart 1976.

Gezien de omvang van het project (orde van grootte van 2000 m² [zie stuk 1 blz. 23] voor het parkeeroppervlak en ca. 7000 m² voor de projectzone) is het waarschijnlijk dat een machtiging ook als onredelijk zou beschouwd geweest zijn onder de oude wetgeving.

De mogelijkheid om werken uit te voeren gebaseerd op de artikelen 6.3.12 en 6.25 van het OnroerendErfgoedBesluit (afgekort OEB) is ook uitgesloten. Ten eerste werd deze procedure niet gebruikt in dit aanvraagdossier en is ze formeel en materieel niet aanwezig. Ten tweede zijn bepalingen van een besluit in de hiërarchie van de rechtsnormen ondergeschikt aan bepalingen van een decreet en zouden werken strijdig zijn het hierboven vermelde artt. 6.4.1 en 6.4.3 OED en het sul generis beschermingsbesluit. Deze problematiek wordt geïsoleerd beschouwd in een ander middel.

In eerdere procedures werd door een partij (onjuist) geargumenteed dat art. 6.1.1/1 OED toch werken zou toelaten. Dit artikel is slechts van toepassing bij voorlopige beschermingen zoals blijkt uit de daarboven staande titel in het decreet. Een voorlopige bescherming volgt (en moet ook blijken) uit een beslissing van de Vlaamse Regering (art. 6.1.4 OED) die

vervolgens in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt (art. 6.1.5 OED). Dit is niet het geval. Voorlopige beschermingen zijn slechts mogelijk gemaakt met de komst van het OED. Het hier voorkomende erfgoed is al meer dan 38 jaar definitief beschermd.

Tenslotte wordt ook nog gewezen op art. 12.3.20 OED waarin verduidelijkt wordt hoe oude bepalingen dienen gelezen te worden sinds de komst van het OED.

In het vergunningsbesluit is er geen motivering in feite of in rechte.

De bestreden beslissing laat uitvoering van werken toe die strafbaar zijn gezien art. 11.2.2 6°,7°,8° en 11° OED en deze zouden de openbare orde schenden, immers de werken (rooien bomen, bestrating, gedeeltelijke afbraak oude parkmuur ..) brengen schade aan het uitzicht en de ordonnantie van de percelen zoals bepaald in het beschermingsbesluit en schenden derhalve het passiefbehoudsbeginsel (art. 6.4.3 OED) en vermits herstel niet beoogd wordt ook het actiefbehoudsbeginsel (art. 6.4.1 OED).

De bestreden beslissing houdt geenszins rekening met de in het dossier ruim aanwezige en duidelijke informatie die de strijdigheid met de erfgoedwetgeving (OED en KB 06.11.1981) aantoonst, schendt daardoor ook art. 4.3.3 VCRO. De bestreden beslissing is kennelijk onredelijk door de omvang van de werken (parkeeroppervlak 2000 m², projectoppervlak ca. 7000 m²), werd niet gemotiveerd en nergens is een spoor van ernstig onderzoek te vinden en is kennelijk onzorgvuldig.

...”

2.

De verwerende partij antwoordt:

“ ...

1.

Art. 6.4.3 van het onroerend erfgoeddecreet stelt:

(...)

Art. 6.4.4 §2 van het onroerend erfgoeddecreet stelt:

(...)

Art. 4.3.3 VCRO stelt:

(...)

In casu werd het advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed ingewonnen en daarin werd d.d. 18 april 2019 gesteld (stuk 15 : zie omgevingsloket) :

(...)

2.

In beroep heeft verwerende partij advies gevraagd van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Het aangevraagde is ook gelegen binnen de grenzen van een dorpsgezicht dat werd beschermd bij ministerieel besluit van 6 november 1981. (stuk 41)

Deze commissie oordeelde op 11 oktober 2019 inzake het vermelde beschermingsbesluit uitdrukkelijk (stuk 23 : zie omgevingsloket) :

(...)

Op grond hiervan gaf de POA eerst een ongunstig advies. (stuk 26, p.1+ 23 : zie omgevingsloket)

(...)

Vervolgens besliste het college van burgemeester en schepenen om aangepaste plannen in te dienen. In de bijgevoegde nota wordt een motivering gegeven voor de aanpassing (stuk 28 : zie omgevingsloket) :

(...)

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bracht op 20 december 2019 over deze aanpassingen een nieuw advies uit (stuk 33 : zie omgevingsloket) :

(...)

De POA neemt de aanpassingen en de bijkomende adviezen in overweging, maar oordeelt uiteindelijk in een aanvullend verslag van 6 februari 2020 dat de vergunning om volgende redenen, en mits volgende voorwaarden, toch kan worden verleend (stuk 36 : zie omgevingsloket) :

(...)

3.

Omtrent de verhouding tussen het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed en het Agentschap Onroerende Erfgoed, oordeelde uw Raad dat het advies van de commissie niet in de plaats treedt van het advies van het Agentschap.

Uw Raad baseert zich voor dit standpunt voornamelijk op het feit dat de VCRO en het onroerend erfgoeddecreet geen expliciete bepaling bevat waarin vermeldt staat dat het advies van de Vlaamse Commissie in de plaats komt van, of primeert op, het advies van het Agentschap.

(...)

(RvVb, 3 april 2018 met nummer RvVb-A-1718-0729)

Dit standpunt werd door uw Raad bevestigd :

(...)

(RvVb van 27 november 2018 met nummer RvVb-A-1819-0348)

En nog :

(...)

(RvVb (4e k.) 17 april 2018, nr. A/1718/0744)

Opmerking

In een later arrest oordeelde uw Raad nog wel dat het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bindend KAN worden. Met name in de situatie waarbij zowel in het advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed als in het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed "de strijdigheid met een direct werkende norm aan de hand van concrete gegevens aannemelijk wordt gemaakt." (RvVb, 19 juni 2018, nr. A/1718/1016). In casu echter gaf het Agentschap gunstig advies en wordt in de adviezen niet uitdrukkelijk verwezen naar enige strijdigheid met direct werkende normen.

Voor verwerende partij was het dan ook perfect mogelijk om - enerzijds op basis van het voorwaardelijk gunstig advies van het Agentschap en anderzijds op basis van het opleggen van bijkomende voorwaarden - te oordelen dat de aanvraag de onroerende erfgoedwaarde geen ernstige schade toebrengt.

4.

In de bestreden beslissing werd dan ook uitdrukkelijk het advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed opgenomen (stuk 38, p.10 : zie omgevingsloket) en als voorwaarde werd uitdrukkelijk gesteld (stuk 38, p. 1: zie omgevingsloket) :

het advies van Onroerend Erfgoed dient strikt te worden nageleefd met uitzondering van de voorwaarde tot aanplant fruitbomen.

Een bijkomend worden volgende voorwaarden opgelegd (stuk 38, p. 1 : zie omgevingsloket) :

- *de heraanplant van 4 Acer platanoides 'faassen's black' vooraan de parking, dient te gebeuren met hoogstam plantmaat 18/20, met draadkluit.*
- *de heraanplant van de overige 20 Acer platanoides 'faassen's black', dient te gebeuren met hoogstam plantmaat 16/18, met draadkluit.*
- *de heraanplanting gebeurt tijdens het eerstvolgende plantseizoen na het uitvoeren van de werken.*
- *de aanvrager neemt alle voorzorgsmaatregelen om de nieuwe aanplant te doen slagen. Dit veronderstelt niet alleen een met zorg uitgevoerde aanplanting met kwalitatief degelijk plantgoed, maar ook het gebruik van een steunpaal of wortelverankering. Bij uitval dient steeds het eerstvolgende plantseizoen een nieuwe boom (steeds respectievelijk hoogstam plantmaat 18/20 met draadkluit of plantmaat 16/18) te worden aangeplant.*
- *er dient een haag te worden voorzien bestaande uit Fagus Sylvatica met min. plantmaat 125/150, tussen de 8 parkeerplaatsen vooraan de parking en de zomerlindendreef en tussen de voorste parkeerplaats en de bestaande parking. De haag dient te worden onderhouden op een hoogte tussen 2m en 3m.*

Bijgevolg heeft verwerende partij, op grond van het verslag van de POA, uitdrukkelijk gemotiveerd op grond van welke overwegingen en voorwaarden zij van oordeel is dat de aanvraag niet in strijd is met de bescherming als dorpsgezicht.

5.

De argumentatie die verzoekende partij in dit eerste middel heeft uitgewerkt, stemt overeen met de argumentatie die uw Raad opnam in haar eerdere beslissing omtrent de betrokken aanvraag d.d. 7 mei 2019, en op (de enige) grond waarvan de beslissing van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar werd vernietigd.

(...)

Uit wat uiteengezet werd in de punten 1, 2 en 3 van dit middel, blijkt duidelijk dat verwerende partij – overeenkomstig het gezag van gewijsde van het arrest van uw Raad – dit keer wèl een nauwkeurig onderzoek gedaan heeft van de bescherming als dorpsgezicht en dat het standpunt ter zake uitdrukkelijk werd gemotiveerd.

6.

De argumentatie die verzoekende partij in dit eerste middel heeft uitgewerkt, stemt eveneens letterlijk overeen met de argumentatie die werd uitgewerkt in het eerste middel van het verzoekschrift waarmee het RUP "Fort 5 - Hof ter Linden" werd aangevochten bij de Raad van State.

De Raad van State oordeelde d.d. 17 december 2019 evenwel (stuk 37) :

(...)

Verzoekende partij tracht nog aan te tonen dat de "machtiging" voorzien in art. 3 van het beschermingsbesluit - waar de Raad van State naar verwijst - "niet meer mogelijk is gezien deze zou verwijzen naar art. 5 van het decreet van 3.3.1976 dat opgeheven is".

Evenwel voorziet het decreet onroerend erfgoed van 12 juli 2013 in specifieke overgangsbepalingen.

Art. 12.3.9 bepaalt :

(...)

Art. 12.3.20 bepaalt :

(...)

Art. 3 van het betrokken beschermingsbesluit *BLIJFT* dan ook haar rechtskracht behouden, inclusief de hierin voorziene mogelijkheid tot een "geldig verleende machtiging" om het uitzicht te wijzigen.

Deze machtigingen/gunstige adviezen voor de uitvoering van werken – al dan niet gekoppeld aan een stedenbouwkundige vergunning – gaan zowel onder de vroegere regelgeving als onder de huidige uit van het Agentschap Onroerend Erfgoed. Deze gaf in casu een voorwaardelijk gunstig advies.

Bijgevolg kon verwerende partij wel degelijk oordelen dat de aanvraag niet in strijd is met het betrokken beschermingsbesluit :

- *gezien de Raad van State vaststelt dat het RUP niet in strijd is met het betrokken beschermingsbesluit (er werd immers een machtiging verleend door het Agentschap onroerend erfgoed, zowel mbt het RUP als mbt de aanvraag);*
- *en gezien uit de bestreden beslissing blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is met het RUP ;*

Verzoekende partij toont het tegendeel niet aan. Louter stellen dat "het waarschijnlijk is dat de machtiging als onredelijk zou beschouwd geweest zijn onder de oude wetgeving gezien de omvang van het project " is uiteraard een loutere bewering in hoofde van verzoekende partij die nergens op gebaseerd is en die weerlegt wordt door het standpunt van het Agentschap onroerend erfgoed.

...”

3.

De tussenkomende partijen repliceren:

“ ...

1.

Het ganse middel gaat uit van een foutieve lezing van het beschermingsbesluit en bijgevolg foutieve gevolgtrekkingen. Dit wordt onderstaand aangetoond.

2.

In de eerste plaats moet opgemerkt worden dat de aanvraag gelegen is binnen de grenzen van het RUP Fort 5. In de thans bestreden beslissing wordt gemotiveerd dat het voorwerp van de aanvraag volledig in overeenstemming is met de stedenbouwkundige bestemmingsvoorschriften van het betreffende RUP.

Op zich betwist de verzoekende partij niet dat de aanvraag in overeenstemming is met stedenbouwkundige (bestemmings)voorschriften van het vermelde RUP. De verzoekende partij stelt echter dat op grond van het beschermingsbesluit (KB d.d. 6 november 1981 waarmee het kasteeldomein werd beschermd als dorpsgezicht) er een absoluut verbod geldt op het afleveren van omgevingsvergunningen op de percelen die deel uitmaken van het beschermd dorpsgezicht en dat het uitzicht der percelen niet gewijzigd mag worden.

3.

Zoals gesteld gaat de verzoekende partij in dit middel echter uit van een foutieve lezing van het beschermingsbesluit.

In het door verzoekende partij geciteerde artikel 3 van het beschermingsbesluit wordt immers uitdrukkelijk gesteld dat het slechts behoudens geldig verleende machtiging verboden is om de ordonnantie en het uitzicht van de percelen en van de zich erop bevindende onroerende goederen te wijzigen (stuk nr. 3).

Onverminderd de bepalingen van het koninklijk besluit van 6 december 1976 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten, stads- en dorpsgezichten, worden voor de behartiging van [het] algemeen belang de volgende beperkingen aan de rechten van de eigenaars gesteld : behoudens geldig verleende machtiging, overeenkomstig de bepalingen van, het artikel 5 van het decreet van 3 maart 1976, is het verboden:

- 1. op de hogervermelde percelen de werken uit te voeren vermeld in artikel 44 van de wet van 29 maart 1962, houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw*
- 2. de ordonnantie en het uitzicht van de percelen en van de zich erop bevindende onroerende goederen te wijzigen.*

Dat er dus een absoluut verbod zou gelden op het afleveren van omgevingsvergunningen is dus manifest foutief.

4.

Verzoekende partij volhardt echter in elke procedure die hij voert in deze foutieve lezing.

Het moet worden opgemerkt dat hij ook in de procedure die hij gevoerd heeft bij de Raad van State tegen het RUP Fort 5 uitging van deze foutieve lezing. De Raad van State heeft hierop geantwoord stellende dat het beschermingsbesluit inderdaad in een uitzondering voorziet indien er een gelding verleende machtiging wordt afgeleverd (stuk nr. 2):

(...)

Ook in het kader van de administratieve beroepsprocedure die huidige procedure bij uw Raad voorafging, gaf verzoekende partij in zijn administratief beroepschrift blijk van deze foutieve lezing. In diezelfde administratieve beroepsprocedure drong verzoekende partij aan op de tussenkomst van een advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE) en op 10 oktober 2019 is dit advies tussengekomen. Vastgesteld moet worden dat de VCOE uitdrukkelijk stelt dat verzoekende partij het beschermingsbesluit foutief leest. Ook de VCOE bevestigt immers dat mits machtiging (in casu advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed) de toekenning van vergunningen als dusdanig niet strijdig is met het beschermingsbesluit:

De commissie wenst wel te verduidelijken dat, mits machtiging (i.e. advies) van het agentschap Onroerend Erfgoed, de toekenning van stedenbouwkundige vergunningen als dusdanig niet strijdig is met het beschermingsbesluit van het dorpsgezicht, in tegenstelling tot wat de beroeper beweert. In dat verband bepaalt het Onroerenderfgoeddecreet dat beschermingsvoorschriften geen beperkingen kunnen opleggen 'die werken absoluut verbieden of onmogelijk maken' (art. 6.1.1/1).

In huidige aangelegenheid werd advies ingewonnen bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het Agentschap Onroerend Erfgoed heeft op 18 april 2019 een voorwaardelijk gunstig advies verleend.

5.

Volledigheidshalve moet nog worden opgemerkt dat de verzoekende thans in het eerste middel ook blijft volhouden dat er geen toepassing gemaakt zou kunnen worden van artikel 6.1.1./1 VCRO. Nochtans moet ook ter zake worden opgemerkt dat de VCOE in zijn advies bepaalde dat het Onroerenderfgoeddecreet stelt dat beschermingsvoorschriften geen beperkingen kunnen opleggen die “werken absoluut verbieden of onmogelijk maken” en verwees hierbij uitdrukkelijk naar artikel 6.1.1./1 Onroerend Erfgoeddecreet. Ook uw Raad heeft reeds geoordeeld dat de ruimtelijke ordening primauteit geniet:

De primauteit van de ruimtelijke ordening, waarnaar de verzoekende partij verwijst, en zoals deze voortvloeit uit artikel 12, tweede lid van het Landschapsdecreet, verbiedt enkel dat absolute beperkingen opgelegd worden of handelingen verboden worden die in overeenstemming zijn met ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Enige foutieve toepassing van artikel 6.1.1./1 VCRO ligt dan ook in huidige aangelegenheid niet voor.

6.

Het eerst middel is dan ook gestoeld op een foutieve veronderstelling. Het eerste middel mist feitelijke grondslag en dient dan om die reden te worden verworpen.

*Het getuigt bovendien van een tergend karakter dat een verzoekende partij in het kader van een UDN-procedure bij uw Raad een wettigheidskritiek opwerpt waarover al uitspraak werd gedaan door de Raad van State die ter zake geldt als cassatierechter van uw Raad.
...”*

Beoordeling door de Raad

1.

Uit het geschonden geachte artikel 4.3.3, eerste lid VCRO volgt dat een vergunning geweigerd moet worden als uit een verplicht in te winnen advies blijkt dat de aanvraag strijdig is met direct werkende normen binnen een andere sector dan de ruimtelijke ordening. Minstens legt de vergunning de nodige voorwaarden op om te waarborgen dat de in het advies vastgestelde strijdigheid met de sectorale norm geremedieerd wordt.

Geplaatst voor een verplicht ingewonnen advies waaruit blijkt dat de aanvraag in strijd is met een direct werkende norm binnen een ander beleidsveld dan de ruimtelijke ordening, komt het de vergunningverlenende overheid niet toe om haar eigen beoordeling in de plaats van die van de adviesinstantie te stellen en finaal zelf te beoordelen of er van een strijdigheid sprake is. Voor zover daaruit de strijdigheid met een direct werkende norm blijkt, verplicht het advies die overheid op grond van artikel 4.3.3 VCRO tot de weigering, tenzij de strijdigheid via voorwaarden op gemotiveerde wijze geremedieerd wordt.

Onder “direct werkende normen” verstaat artikel 4.3.3, tweede lid VCRO “supranationale, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die op zichzelf volstaan om toepasbaar te zijn, zonder dat verdere reglementering met het oog op precisering of vervollediging noodzakelijk is”. Zoals verduidelijkt in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handavingsbeleid, vallen daaronder

ook de beschikkende beschermingsbesluiten voor beschermde monumenten, en stads- en dorpsgezichten (*Parl.St. VI.Parl.*, 2008-09, nr. 2011/1, 129).

2.

In het middel voert de verzoekende partij onder meer de strijdigheid van de vergunde aanvraag met het Beschermingsbesluit als direct werkende norm aan. Zij stelt dat die strijdigheid door onder meer de ambtenaren “op provinciaal vlak” vastgesteld werd.

3.

Uit de gegevens van het dossier blijkt dat het agentschap in eerste administratieve aanleg een voorwaardelijk gunstig advies uitgebracht heeft. In haar administratief beroepschrift heeft de verzoekende partij dat advies betwist, en aangevoerd dat de aanvraag strijdig is met het Beschermingsbesluit en om die reden onder meer artikel 6.4.1 (het “actiefbehoudsbeginsel”) en artikel 6.4.3 (het “passiefbehoudsbeginsel”) van het Onroerendergoeddecreet schendt. De verzoekende partij heeft in haar beroepschrift aanspraak gemaakt op de toepassing van artikel 6.4.6, tweede lid van het Onroerendergoeddecreet om de verwerende partij te verplichten om de VCOE te raadplegen. Op grond van laatstgenoemde bepaling is het vergunningverlenend bestuur in administratief beroep verplicht om het advies van de VCOE in te winnen als het beroepschrift middelen opwerpt over het advies van het agentschap.

Het advies dat de VCOE op 10 oktober 2019 uitgebracht heeft, is dus een verplicht ingewonnen advies. Dat advies is ongunstig. Uit een *prima facie* lezing ervan volgt dat de VCOE besluit tot een strijdigheid met het Beschermingsbesluit.

De verwerende partij betoogt dat het advies van de VCOE niet in de plaats treedt van het voorwaardelijk gunstig advies van het agentschap, dat het advies van de VCOE enkel bindend is als de Vlaamse regering het bindend verklaart en dat het dan ook perfect mogelijk was om op basis van het voorwaardelijk gunstig advies van het agentschap en de planaanpassingen te oordelen dat de aanvraag geen schade toebrengt aan onroerende erfgoedwaarden.

Uit dat verweer volgt dat de verwerende partij in het middel, zo te zien terecht, een aangevoerde miskennis van het gezag van het advies van de VCOE onderkend heeft. Het middel strekt *prima facie* tot een wettigheidstoets van de bestreden beslissing in verhouding tot de advisering door de VCOE.

Anders dan de verwerende partij voorhoudt, wettigt de in artikel 6.4.6, tweede lid van het Onroerendergoeddecreet besloten delegatie aan de Vlaamse regering om het advies van de VCOE bindend te verklaren als “het uitvoeren van de vergunning ernstige schade kan toebrengen aan een beschermd goed”, op het eerste gezicht niet de conclusie dat het advies in elk ander geval niet bindend zou zijn. De autonome gelding van artikel 4.3.3 VCRO lijkt die redenering *a contrario* niet toe te laten. Voor zover het tot een strijdigheid van de aanvraag met direct werkende normen besluit, ontleent een advies van de VCOE, ingewonnen met toepassing van artikel 6.4.6, tweede lid van het Onroerendergoeddecreet, *prima facie* op zijn beurt aan artikel 4.3.3 VCRO het gezag van een bindend advies, ook al heeft het agentschap voorwaardelijk gunstig geadviseerd.

Waar het advies van 10 oktober 2019 van de VCOE op grond van concrete gegevens besluit dat de aanvraag strijdig is met het Beschermingsbesluit, heeft het dus op het eerste gezicht bindende kracht. De opmerking van de commissie dat mits machtiging van het agentschap de afgifte van een vergunning “als dusdanig” mogelijk is, doet niets af aan het wettelijk gezag dat aan haar eigen advies op grond van artikel 4.3.3 VCRO toekomt.

Artikel 4.3.3 VCRO laat de mogelijkheid open dat een principiële weigering op gemotiveerde wijze vermeden wordt als in de vergunning voorwaarden opgenomen kunnen worden die de strijdigheid van de aanvraag met de sectorale regels verhelpen. De bestreden beslissing overtuigt er op het eerste gezicht evenwel niet van dat de planaanpassingen daaraan voldoen. Uit het tweede, facultatief ingewonnen advies van 20 december 2019 mag al blijken dat de planaanpassingen niet hebben volstaan om de VCOE van haar ongunstige beoordeling van de aanvraag onder meer in verhouding tot het Beschermingsbesluit af te brengen en haar eerste advies te herzien. De na het tweede advies aangebrachte planaanpassingen lijken evenmin de conclusie te wettigen dat de verwerende partij zich afdoende naar het gezag van het advies van 10 oktober 2019 geschikt heeft.

De tussenkommende partijen voeren tevergeefs aan dat de aanvraag in overeenstemming is met de stedenbouwkundige voorschriften van het RUP. Het is de opdracht van een gespecialiseerde adviesinstantie om een aanvraag op haar verenigbaarheid met de betrokken sectorale regelgeving te onderzoeken, los van wat de stedenbouwkundige voorschriften bepalen. De bestaanbaarheid met de stedenbouwkundige voorschriften lijkt niets af te doen aan de rechtsgevolgen die artikel 4.3.3 VCRO in een vergunningsprocedure aan een verplicht in te winnen advies verbindt waarin tot de strijdigheid met sectorale regels besloten wordt.

4.

Het middel is in de aangegeven mate ernstig.

VII. KOSTEN

Het verzoek tot tussenkomst van de tussenkommende partijen is tot de procedure tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid beperkt. Om die reden is het aangewezen om hen onmiddellijk in de kosten van de tussenkomst te verwijzen.

VIII. PUBLICATIE VAN HET ARREST

Het verzoek van de verzoekende partij om haar identiteit bij publicatie van het arrest weg te laten, wordt ingewilligd.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente EDEGEM en de gemeente EDEGEM is ontvankelijk voor wat de behandeling van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid betreft.
2. De Raad beveelt de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de verwerende partij van 13 februari 2020, waarbij aan de tweede tussenkomende partij een omgevingsvergunning onder voorwaarden verleend wordt voor de aanleg van een parking op het domein Hof Ter Linden en de reorganisatie van de omgeving nabij de Patronaatstraat op percelen gelegen te 2650 Edegem, Patronaatstraat, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, nummers 107M, 108B, 108P, 107R, 179B, 315B en 315A.
3. De uitspraak over de kosten wordt tot de beslissing over de vordering tot vernietiging uitgesteld.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 200 euro, ten laste van de tussenkomende partijen.
5. Bij publicatie van het arrest worden de identiteitsgegevens van de verzoekende partij weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 16 maart 2020 door de tiende kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de tiende kamer,

Yannick DEGREEF

Geert DE WOLF